

Aceasta este traducerea în limba greacă a textelor latinești

În ziua a nouăsprezecea înainte de Calendele lui Ianuarie, sub consulatul străluciților Protoghen și Asterie

Epistola Preasfințitului Arhiepiscop Leon al Romei [trimisă] către Împăratul Teodosie, prin care a cerut ca un sinod local să aibă loc în părțile Italiei și în niciun alt loc, din cauza faptului că cel de-al doilea sinod din Efes este contrar canoanelor.

[Scrisoarea episcopului Leon al Romei către Teodosie în legătură cu organizarea unui sinod în părțile Italiei]

Leon, episcopul, către preablândul și preastrălucitul Împărat Teodosie. Dintru început am căpătat în sinoadele care au avut loc o asemenea libertate în cuvânt de la Preasfințitul Petru, întâiul dintre apostoli, încât să avem tăria de a apăra adevărul pentru liniștea noastră și încât nimeni să nu poată clinti ceea ce este atât de bine păstrat, alungând orice răutate de îndată.

Iar sinodul episcopilor pe care l-ați ordonat în Efes prin Flavian, grav vatămă și dăunează credinței însăși și tuturor bisericilor- iar aceste lucruri ne-au fost aduse la cunoștință, nu printr-un mesager îndoielnic, ci prin episcopii mult evlavioși trimiși de către noi și prin preacredinciosul Ilarie, diaconul nostru, care ne-au relatat cele petrecute. Acestea au fost cauzate de faptul că cei adunați nu au făcut vreo declarație în legătură cu credința și în legătură cu cei răătăciți, cu bună conștiință și dreaptă judecată, așa cum este după obicei. Am cunoscut că nu toți cei care s-au adunat la sinod au avut îndreptățirea să o facă, ci unii au fost dați afară, iar alții primiți, care au și fost ademeniți prin plănuirea episcopului mai înainte menționat într-un act de semnare nelegiuit. Asemenea este declarația adusă de către el, încât prin ea toate bisericile sunt grav vătămăte. Căci, când cei trimiși de noi au văzut cât de nelegiuită și împotrivitoare credinței a fost aceasta, ne-au comunicat nouă. Prin urmare, preablânde Împărate, fă bunătate și îndepărtează din conștiința ta acest pericol, de dragul credinței, și nu îngădui ca vreo înțelegere omenească să își exercite violența asupra Evangheliei lui Hristos. Preacredinciosule și vrednicule de închinare Împărate, eu și episcopii cei dimpreună cu mine dorim, cu sinceritate, să îi fiți întâi de toate plăcut lui Dumnezeu, Căruia, pentru a voastră statornicie se înalță multe rugăciuni în adunări. Iar eu sfătuiesc, ca nu cumva să ne aflăm la judecată înaintea scaunului lui Hristos pentru că am trecut sub tăcere un asemenea lucru. Așa că, vă cer, înaintea unicei naturi dumnezeiești a nedespărțitei Sfintei Treimi, asupra căreia s-a comis o nedreptate prin fărădelegile care s-au petrecut, și care este apărătoare a împărăției voastre, și înaintea Sfinților Îngeri ai lui Hristos, ca toate să rămână neschimbate precum erau înainte de a suferi această judecată, și pentru ca toate să aștepte un mai mare criteriu de judecată al sinodului, în care tot numărul de episcopi din întreaga lume creștină este adunată. Nu vă luați asupra voastră povara greșelii altora, despre care există o necesitate apăsătoare de a vorbi mai limpede. Păstrează-ți în fața ochilor slava Preafericitului

Petru și cununile pe care toți apostolii le-au căpătat împreună cu el și bucuria mucenicilor, cărora cauza pătimirilor nu le-a fost alta decât mărturisirea adevăratei naturi dumnezeiești și stăruința lor desăvârșită în Hristos. Deoarece această mărturisire este grav vătămată de câteva persoane în momentul de față, toate bisericile din părțile noastre și toți preoții se roagă blândeții voastre stăruitor și cu lacrimi, conform cererii din solicitarea lui Flavian, să dispună organizarea unui sinod local în părțile Italiei, pentru ca orice contrarietate să fie înlăturată și pe deplin potolită și pentru a nu exista nimic ambiguu sau care să poată duce la rătăcirii în privința credinței. Iar acest sinod să se constituie în adunarea episcopilor din toate eparhiile răsăritene, pentru ca, dacă unii dintre aceștia s-au îndepărtat de la calea adevărului prin insolența lor, să fie aduși înapoi către desăvârșire prin mijloacele care conduc la mântuire. Iar cei a căror învinuire este mai serioasă să se liniștească prin sfat sau să fie înlăturați din Biserica Una. Este necesar să păzim cu grijă toate cele ce îndeamnă canonul din Niceea și canoanele episcopilor din întreaga lume, după tradiția Bisericii ortodoxe și a libertății credinței părinților noștri pe care liniștea ta este întemeiată. Mai mult, toate acestea pentru ca, atunci când cei care rănesc Biserica sunt izgoniți, eparhiile voastre se bucură de dreptate și pedepsirea ereticilor este pusă în practică, împărăția ta să fie ocrotită de mâna dreaptă a lui Hristos.

Aceasta este traducerea în limba greacă a textelor latinești

Reprezentare a discuțiilor purtate în ședința sinodală din Noua Romă

Episcopul Gaudentius a spus: Dacă vă este pe plac, să se adauge acestei hotărâri plină de sfințenie pe care ați oferit-o: Oricând vreun episcop este înlăturat prin hotărârea celorlalți episcopi iar apoi adresează Noii Rome rugămintea de a reconsidera decizia, un alt episcop nu poate fi desemnat în această funcție după apelul făcut de cel destituit, decât dacă primește decizia judecătorilor de acolo.

Aceasta este traducerea în limba greacă a textelor latinești

Sfânta scrisoare a Stăpânului nostru Valentinian, a vrednicei de pomenire Placidia și nu în ultimul rând a vrednicei de închinare Împărătese Eudoxia, în legătură cu organizarea unui sinod în părțile Italiei

Către Stăpânul Teodosie, strălucitul, biruitorul, purtătorul de cunună și veșnicul împărat și tată, de la Valentinian strălucitul, biruitorul, și veșnicul împărat și fiu. Când am ajuns la Roma, pentru a îndeplini voia lui Dumnezeu, am mers la bazilica lui Petru. Iar acolo, după ajunul prăznuirii apostolului, am fost rugat de către Leon, episcopul Romei, și episcopii adunați împreună cu el din diferite eparhii, să mă adresez bunătății tale și să îți scriu despre credință, ocrotitoarea

tuturor sufletelor credincioase, despre care se spune ca a fost tulburată. Avem datoria de a apăra credința primită de la înaintașii noștri cu râvna cuvenită, și să păstrăm neclintită vrednicia evlaviei specifice apostolului Petru și în zilele noastre, și pentru ca preafericitul episcop al Romei, căruia vechimea i-a oferit demnitatea episcopiei înaintea tuturor, să aibă poziția și căderea necesară de a judeca în legătură cu credința și episcopii, preasfințite stăpâne, tată și venerabile Împărate. Din acest motiv, chiar și episcopul din Constantinopol i-a solicitat intervenția printr-o petiție, după obișnuita procedură a sinoadelor, în privința neînțelegerii ivite referitoare la credință. Așa că, nu i-am refuzat celui ce mi-a făcut cererea și care se roagă pentru mântuirea noastră să fac propria mea solicitare bunătății tale, dorința noastră fiind ca, prin adunarea în Italia a episcopilor din toată lumea și prin înlăturarea hotărârii făcute anterior, episcopul menționat mai înainte să examineze din nou subiectul în cauză cu o atentă cercetare și să stabilească învățătura pe care credința și mărturisirea adevăratei naturi dumnezeiești o reclamă. Căci nu se cuvine, în vremurile noastre, să fie introdusă o înnoire a credinței noastre cu tulburare și imprudență, din moment ce neclintirea acesteia a fost păstrată cu grijă până acum. Am trimis Sfinției voastre relatarea celor petrecute pentru o cunoaștere mai deplină, prin care Cuvioșia ta să înțeleagă dorințele și cererile tuturor.

Aceasta este traducerea în limba greacă a textelor latinești

Către Stăpânul Teodosie, biruitorul, purtătorul de cunună și veșnicul fiu, de la Galla Placidia cea plină de evlavie, veșnica încununată împărăteasă și mamă. La intrarea în cetate, când ne-am îngrijit să ne închinăm Preafericitului apostol Petru în altarul său, mult evlaviosul Leon, oprindu-se pentru puțin din rugăciunea sa, s-a plâns nouă din cauza credinței ortodoxe, asemenea și întâiului dintre apostoli, la care am și venit. Era înconjurat de o mulțime de episcopi, pe care i-a adunat în Italia din nenumărate cetăți, datorită autorității oferite de funcția sa și datorită vredniciei sale. Iar cu vorbe și lacrimi, ne-a cuprins în jeluirile sale, stârnindu-ne și nouă plânsul, și astfel am împărtășit această durere împreună. Căci nu a fost mică păgubirea cauzată de cele petrecute. Credința care de atâta vreme a fost păzită prin canonul preasfințitului nostru părinte Constantin, primul dintr-o funcție regală care să strălucească ca și creștin, a fost recent tulburată de judecata unui singur om. Despre acesta se spune că în sinodul din Efes și-a demonstrat mai degrabă ura și dorința de dispută și l-a înfricoșat prin prezența soldaților lui și prin amenințări pe Flavian, episcopul din Constantinopol. Din acest motiv el a trimis o plângere scrisă către scaunul apostolic și către toți episcopii din aceste părți, prin cei trimiși la sinod de către mult evlaviosul episcop al Romei, care au luat parte la acestea după obicei și după rânduielile de la sinodul din Niceea, sfințite stăpâne, fiu și împărate vrednic de închinare. De aceea, rog ca bunătatea ta, opunându-se acestor multe tulburări, să asigure păzirea cu grijă a adevărului, neprihănitei credințe și tradiției ortodoxe, pentru ca, conform obiceiului și deciziilor scaunului apostolic, pe

care și noi îl venerăm ca fiind de frunte, Flavian să rămână pe deplin nevătămat în poziția sa episcopală, judecata scaunului apostolic să fie trimisă în sinod, scaun în care acela care a fost vrednic să primească cheile Împărăției a pus început demnității arhieriei. Fără îndoială se cuvine ca noi să păzim reverența pentru acest măreț oraș, ce stăpânește asupra tuturor ținuturilor. De asemenea, se cuvine să avem mai multă grijă ca ceea ce s-a păzit în trecut să nu pară a fi întinat de către noi și, având în vedere cele petrecute acum, să nu se dezvolte schisme între episcopi și preasfintele biserici.

Aceasta este traducerea în limba greacă a textelor latinești

Epistola Liciniei Eudoxia, Augusta, către Teodosie

Către Stăpânul Teodosie, purtătorul de cunună, veșnicul împărat și tată, de la Licinia Eudoxia, cea plină de evlavie, veșnica încununată împărăteasă și fiică. Este cunoscut tuturor faptul că bunătatea ta are o asemenea preocupare și grijă pentru creștini și credința ortodoxă încât nu îngădui ca ceva să o întineze. Așadar, din pronia dumnezeiască am ajuns la Roma iar la intrarea în bazilica Preasfințitului apostol Petru, fericitul episcop al Romei, Leon, împreună cu mai mulți episcopi, ne-a abordat și ne-a făcut o rugămintă, spunând că întreaga dogmă a credinței din Răsărit a fost tulburată, încât aceasta a fost condusă spre confuzie. De asemenea, s-a plâns că Flavian, episcopul bisericii din Constantinopol a fost înlăturat din cauza vrăjmășiilor episcopului din Alexandria. Amintind evlavia lui față de aceste locuri sfinte și grija lui pentru bună viețuirea ta, m-a rugat, împreună cu ceilalți episcopi să trimit dragostei tale scrisoarea mea, sfințite stăpâne, vrednice de închinare împărate și tată. Iată așadar, săvârșind ceea ce se cuvine, mă adresez blândeții tale și te rog să acorzi atenție și să asiguri îndreptarea greșelilor comise, până când tot ce a fost deja stabilit este restaurat și cauza desăvârșitei credințe și tradiția creștinilor, acum clătinată, este examinată în ședințele unui sinod în Italia. Căci a fost scris că întreaga dispută s-a ivit pentru că Flavian episcopul a fost înlăturat din viața bisericii.

Epistola lui Teodosie, scrisă ca răspuns către Valentinian

Teodosie, către Stăpânul meu și veșnicul Împărat Valentinian. Faptul că Bunătatea Ta a ajuns la Roma și faptul că cererea mult evlaviosului Patriarh Leon a fost făcută se cunosc din conținutul scrisorii Măreției Voastre. Iar pentru întoarcerea ta cu bine în Roma oferim Proniei mulțumirile cuvenite, Sfințite Stăpâne, fiu și vrednice de închinare Împărate; în legătură cu cele spuse de acest cuvios bărbat menționat înainte, acesta a cunoscut mai pe deplin, așa cum socotim și noi, că nu ne-am îndepărtat în niciun fel de credința părinților noștri și de tradiția moștenită prin aceștia. Căci noi nu dorim și nu ne rugăm pentru nimic altceva decât ca tainele moștenite prin succesiune ce ne-au fost transmise nouă să fie păstrate neschimbate. Așa că, din moment ce mi s-a adus la

cunoștință că unele biserici s-au tulburat din cauza unei înnoiri vătămătoare, am ordonat organizarea unui sinod în Efes. Fără nicio îndoială, prin prezența preacuvioșilor episcopi, a libertății depline și a adevărului desăvârșit, cei nevrednici de demnitatea episcopiei au fost înlăturați, iar cei socotiți vrednici au fost primiți. Am aflat că aceștia din urmă nu au fost părtași la nimic contrar canoanelor credinței sau dreptății. Prin urmare, orice îndoială a fost examinată într-un tribunal dumnezeiesc. Însă Flavian, din moment ce a fost găsit vinovat în legătură cu înnoirea vătămătoare, și-a primit răsplata. Datorită înlăturării acestuia, armonia și pacea deplină domnesc în biserici și nimic altceva nu stăpânește în acestea decât curatul adevăr.

Epistola lui Teodosie, scrisă ca răspuns Gallei Placidia

Teodosie, către Stăpâna mea și vrednica de închinare Împărăteasă Placidia. Din scrisoarea Blândeții Tale, Majestatea Noastră a aflat cererea preaevlaviosului Patriarh Leon adresată Majestății Tale. Din aceste scrisori, în care cele spuse de cuviosul episcop sunt repetate de multe ori în întregime și cu claritate, se vedește fără îndoială că noi nu am decis sau votat sau cugetat nimic contrar credinței părinților noștri, a sfintelor dogme sau a canoanelor preacuvioșilor episcopi- aceiași care s-au adunat în timpul pururea-pomenitului Constantin în cetatea Niceea și aceiași care s-au adunat în Sinodul din Efes, ordonat mai devreme. Pe acesta l-am organizat doar cu scopul de a înlătura, așa cum se cuvine, pe toți cei care au tulburat bisericile prin introducerea înnoirii vătămătoare. Acestea nu sunt menite spre dărâmare, ci spre armonie și unitatea de cuget curată în vrednica de închinare credință primită de la cuvioșii noștri părinți. Însă așa-numitul conducător al acestei dispute, Flavian, a fost izgonit din această chestiune a bisericii prin votul dumnezeiesc al adunării. Așa că, Bunătatea Ta cunoscând acestea, Sfântă Stăpână, mamă și vrednică Împărăteasă, să nu credeți că noi am cugetat vreodată ceva împotriva credinței transmise nouă, după cum se spune de către unii.

Aceasta este traducerea în limba greacă a textelor latinești

Epistola lui Teodosie scrisă ca răspuns către Eudoxia

Teodosie, către Stăpâna mea și vrednica de închinare Împărăteasă. Ne desfătăm neîncetat cu scrisorile doritei Tale ființe, căci dintru ele izvorăște bucurie și mângâiere sufletului nostru, care cu dor te cuprinde în gând și în inimă. Le primim cu toată ființa noastră și le îmbrățișăm cu dragoste, Sfințită Stăpână, fiică, și vrednică de închinare Împărăteasă. Însă cu privire la problema ivită, mai precis cea despre fostul episcop Flavian, Blândețea Noastră l-a înștiințat în detaliu despre acest subiect pe mult evlaviosul Arhiepiscop Leon. Însă am considerat să facem cunoscut Dulceții Tale doar acest lucru: că Flavian, cel menționat înainte, a fost izgonit printr-o dumnezeiască judecată de la orice chestiune bisericească, pentru ca orice îndoială și dispută să

fie îndepărtate din sfintele biserici și că nimic altceva decât acestea nu mai poate fi decretat în viitor în legătură cu ce este deja stabilit, o dată pentru totdeauna.

În ziua a zecea înainte de Calendele lui Decembrie, în Constantinopol, sub domnia Stăpânului nostru Valentinian, împăratul nostru cel temător de Dumnezeu și a Preastrălucitului Avienus, au fost trimise dumnezeieștile scrisori ale Stăpânului nostru și veșnicului Împărat Marcian către Preasfințitul Episcop Leon, în care menționează că cei trimiși de acest bărbat evlavios au fost primiți cu bucurie, și în care îl roagă cu toată stăruința să vină în acele părți ale Italiei și să se organizeze un sinod sau, dacă acest lucru i s-ar părea împovărător, să clarifice aceasta prin scrisorile sale, pentru ca, prin aceste scrisori sfinte, episcopii chemați să stabilească cele convenite în legătură cu credința, în orice cetate le este lor pe plac.

Epistola Împăratului Marcian către Leon, Arhiepiscopul Romei

Marcian, către mult evlaviosul Leon, episcop al bisericii din strălucitul oraș Roma. Cu privire la râvna și rugăciunea noastră, Sfinția Ta nu se îndoiește, ci cunoaște că noi dorim ca adevărata religie a creștinilor și credința apostolică să rămână în continuare neclintite și păzite de către toți cu un cuget cucernic. Și este neîndoielnic faptul că liniștea și autoritatea noastre provin din dreapta credință și de la îngăduitorul nostru Mântuitor. De aceea, i-am primit pe bărbații mult cuvioși trimiși nouă de către Sfinția Ta, cu bucurie și bunăvoință, așa cum se cade. Așadar, dacă este pe placul Sfinției Voastre, să ajungeți în aceste părți pentru a se organiza un sinod, iar aceasta pentru iubirea față de credință. Astfel, Sfinția Voastră veți împlini dorințele noastre și veți realiza cele necesare sfintei credințe. Însă dacă vi s-ar părea împovărătoare călătoria până în aceste locuri, să descopere Sfinția Voastră acest lucru prin scrisori, astfel încât să se trimită dumnezeieștile voastre adresări către întregul Răsărit, către Tracia și Iliria, și toți sfinții episcopi să se adune într-un loc desemnat de noi și să hotărască ce e de trebuință pentru pacea religiei creștinilor și credinței ortodoxe, după cum Sfinția Voastră dispune conform canoanelor ecleziastice.

Au fost trimise dumnezeieștile scrisori ale vrednicei de pomenire Pulheria către același bărbat preasfințit, ce anunță faptul că, după ce întreaga rătăcire a fost recent îndepărtată, Anatolie, Arhiepiscopul din Constantinopol, cel iubit de Dumnezeu, a subscris fără amânare la scrisoarea trimisă de Leon către pururea pomenitul Flavian, și faptul că este necesară organizarea unui sinod în părțile de Răsărit. De asemenea, scrisorile anunță că trupul lui Flavian, cel vrednic de pomenire sfântă, a fost adus în bazilica Apostolilor din Constantinopol. Iar episcopii ce au împărtășit același gând cu el, care au fost și ei trimiși în exil, trebuie chemați înapoi către bisericile lor, să le recupereze, așteptând hotărârea.

Aceasta este traducerea în limba greacă a textelor latinești

Epistola Împărătesei Pulheria către Preasfințitul Leon, episcop al Romei

Pulheria Augusta, mult onorabila Împărăteasă, către Leon, cuviosul episcop al bisericii din mărețul oraș al Romei. Am primit scrisorile Fericirii Tale cu toată evlavia menită episcopilor. Din acestea am cunoscut în mod limpede credința ta- credință ce se cuvine a fi oferită cu sfințenie dumnezeieștii biserici. Iar eu și preablândul împărat și consort meu într-o toată am stăruit în aceeași credință și continuăm să o facem, ferindu-ne de orice întunecime, întinare și necuviință. De asemenea, Anatolie, preasfințitul episcop al strălucitului oraș Constantinopol, a rămas și el statornic în această credință și împărtășește aceeași mărturisire apostolească a scrisorilor tale, când rătăcirea ivită atunci prin unii a fost înlăturată, după cum Sfinția Ta poate cunoaște în mod lămurit din scrisorile sale, din moment ce și el a subscris fără vreo rețineră la scrisoarea pe care ați trimis-o lui Flavian, episcopul vrednic de pomenire. Așa că, cuvioase episcop, consideră să îți arăți consimțământul, în orice fel dorești, ca toți episcopii din întregul Răsărit, din Tracia și Iliria să se adune cât mai curând din părțile de est într-o cetate, după cum îi este pe plac și stăpânului nostru, împăratului și soțului meu mult cuvios. Iar acolo, să aibă loc un sinod despre mărturisirea ortodoxă și despre episcopii care au fost excluși mai înainte, și sub autoritatea ta, să emită decrete în legătură cu acestea, după cum pretinde credința și evlavia creștină. Dorim să facem cunoscute Sfinției Tale că prin ordinul Stăpânului nostru, Preablândului Împărat și soțului meu, trupul lui Flavian, episcopul vrednic de pomenire sfântă, a fost adus în bazilica Apostolilor din strălucitul oraș al Constantinopolului. Iar în aceasta, în care există obiceiul ca episcopii ce au liturghisit să fie îngropați, este păstrat cu respectul cuvenit. De asemenea, și pe episcopii care au fost alungați în exil din același motiv, atunci când au stăruit dimpreună cu preasfințitul Flavian în armonia credinței ortodoxe, le-a ordonat prin decret să se întoarcă. Iar aceasta a făcut-o pentru ca, prin examinarea de către sinodul tuturor episcopilor adunați și decizia lor, să își recapete demnitatea episcopală și bisericile lor.

Valentinian și Marcian, biruatorii, purtătorii de cunună și veșnicii împărați, către preacuviosul Leon, episcop al strălucitului oraș Roma. Am ajuns în această măreață capitală prin Pronia lui Dumnezeu și alegerea extraordinarului senat și a întregii armate. Prin urmare, pentru cucernica învățătură a credinței creștine, în sprijinul căreia suntem încredințați că puterea autorității noastre este îndreptată, am crezut de cuviință să ne adresăm mai întâi Sfinției Tale, cel dintâi în demnitatea episcopală a sfintei credințe, prin sfinte scrisori, implorându-vă și îndemnându-vă să vă rugați Veșniciei Dumnezeiri, pentru stabilitatea și statornicia conducerii noastre, să avem un astfel de scop și o asemenea râvnă încât, înlăturând toată rătăcirea nelegiuită prin desfășurarea unui sinod sub autoritatea ta, pacea desăvârșită să cuprindă toți episcopii din credința ortodoxă, păstrându-se curată și neîntinată de orice înșelăciune.

Emisă la Constantinopol, în timpul celui de al șaptelea an al consulatului stăpânului nostru Valentinian, cel veșnic împărat și a strălucitului Avienus.

(1) Leon, către iubitul meu frate, Flavian. După ce am citit epistolele dragostei tale, a căror expediere foarte lentă ne uimește, și studiind procesul-verbal realizat în timpul ședințelor episcopilor, am cunoscut ce fel de ofensă împotriva sănătății credinței s-a ivit printre voi, iar cele ce păreau mai devreme ascunse au devenit acum limpezi pentru noi. Din acestea, Eutihie, care a fost considerat vrednic de laudă prin titlul său de prezbiter, se vădește a fi cu adevărat fără de minte și cu totul neînvățat, iar acum cuvintele profetului i se atribuie și lui: „*N-a vrut să priceapă, ca să facă bine. Fărădelege a gândit în așternutul său.*” Căci ce poate fi mai nelegiuit decât cugetarea celor necuviincioase și nesupunerea față de cei mai înțelepți, care cugetă binele? Într-o asemenea nesăbuintă cad cei ce sunt împiedicați de la cunoașterea adevărului, prin capcana neclarității. Aceștia nu sporesc prin glasul profeților, prin scrierile apostolilor sau prin puterea Evangheliei, ci prin încrederea în sine, și astfel se dovedesc a fi învățători ai rătăcirii, din moment ce ucenici ai adevărului nu au fost. Căci ce fel de învățătură a căpătat cineva din Sfintele Scripturi, din Vechiul și Noul Testament, care nu a priceput nici măcar cele de bază ale Crezului? Iar ceea ce s-a propovăduit în toată lumea, prin vocea celor născuți iarăși, nu este încă primit în mintea și inima acestui bătrân?

(2) Așa că, neștiind ce trebuie să creadă despre întruparea Cuvântului lui Dumnezeu și neavând vreo dorință să se trudească pătrunzând adâncimea Sfintelor Scripturi, pentru a deveni vrednic de lumina cunoștinței ce se revarsă din acestea, ar fi trebuit măcar să adopte, ascultând cu atenție, acea mărturisire comună și nedistorsionată, pe care toți creștinii o proclamă-mărturisire care crede în Dumnezeu-Tatăl Atotțiitorul și în Iisus Hristos, Fiul Său Cel Unul-Născut, Domnul nostru, născut din Duhul Sfânt și din Fecioara Maria. Prin aceste trei declarații toate uneltirile ereticilor sunt nimicite. Căci atunci când Dumnezeu e înțeles a fi și Atotstăpânitor și Tată, se face cunoscut și Fiul cel dimpreună veșnic cu Acesta, într-o nimic deosebit de Tată, întrucât este Dumnezeu din Dumnezeu, Atotstăpânitor din Atotstăpânitor, Cel Dimpreună Veșnic născut din Cel Veșnic, nu mai apropiat în timp, nici inferior în putere, nici cu slavă diferită, nici separat în esență. Iar Acesta, Fiul Cel Veșnic și Unul-Născut al Tatălui, a fost născut din Duhul Sfânt și din Fecioara Maria. Această naștere în timp nu a răpit nimic din dumnezeirea și veșnicia Lui și nici nu le-a adăugat nimic acestora. Ci S-a deșertat pe Sine Însuși în întregime cu scopul mântuirii omului rătăcit, și pentru a învinge moartea și a-l năru prin propria Sa putere pe diavol, ce căpătase stăpânire asupra morții. Singura cale cu putință pentru ca noi să-l învingem pe începătorul păcatului și al morții, a fost însușirea firii noastre de către El- Cel pe Care nici păcatul nu a putut să-L întineze și nici moartea să-L stăpânească. Prin urmare, este limpede că Acesta a fost conceput din Duhul Sfânt în pântecul mamei Sale, care L-a născut păzindu-și fecioria, așa cum L-a și

zămislit, rămânând neatinsă în fecioria sa. Dar dacă din acest izvor curat al credinței creștinilor el nu a putut extrage vreo înțelegere limpede, umbrind lumina strălucitului adevăr prin propria lui orbire, măcar să se fi îndreptat pe sine spre învățătura Evangheliei. Iar citind unde Matei spune: *„Cartea neamului lui Iisus Hristos, Fiul lui David, fiul lui Avraam”*, ar fi putut cerceta și începutul propovăduirii apostolice din epistola către Romani: *„Pavel, rob al lui Iisus Hristos, chemat de El apostol, rânduit pentru vestirea Evangheliei lui Dumnezeu, pe care a făgăduit-o mai înainte, prin prorocii săi, în Sfintele Scripturi, despre Fiul Său, Cel născut din sămânța lui David, după trup,”* sau ar fi putut să-și îndrepte cu evlavie gândul către cărțile profeților. Și aflând făgăduința lui Dumnezeu făcută lui Avraam, care spune: *„Toate neamurile vor fi binecuvântate în sămânța ta”*, ar fi putut, pentru a nu avea îndoieli în privința înțelesului concret al acestei semințe, să urmeze apostolul care spune: *„Făgăduințele au fost rostite lui Avraam și urmașului său. Nu zice: <<și urmașilor>>- ca de mai mulți- ci, ca de unul singur: <<și Urmașului tău>>, Care este Hristos.”* De asemenea, ar fi putut înțelege, printr-o cercetare mai adâncă, prorocia lui Isaia: *„Iată, Fecioara va lua în pântece și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel”*, care se tâlcuiește: *„Cu noi este Dumnezeu”*. La fel ar fi putut citi cu credință cuvintele aceluiași profet: *„Căci Prunc s-a născut nouă, un Fiu s-a dat nouă, a Căruia stăpânire e pe umărul Lui și se cheamă numele Lui: Înger de mare sfat, Sfetnic minunat, Dumnezeu tare, biruitor, Domn al păcii, Părinte al veacului ce va să fie”*. Atunci el nu ar fi pretins, vorbind fără cunoștință, că Cuvântul s-a întrupat în așa fel încât Hristos, născut din Fecioară, a căpătat înfățișarea omului dar nu și adevărul trupului ei. Sau poate a crezut că Hristos nu a luat firea noastră din cauza spuselor îngerului trimis către fericita Maria: *„Duhul Sfânt se va pogorî peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și Sfântul care Se va naște din tine Fiul lui Dumnezeu se va chema”*, ca și cum acestea ar însemna că, din moment ce concepția Fecioarei a fost o lucrare dumnezeiască, trupul Celui zămislit nu împărtășește din natura celei ce concepe? Dar nu trebuie astfel percepută acea naștere, care este extraordinară într-un mod unic și unică într-un mod extraordinar, ca și cum prin natura neobișnuită a nașterii, omenitatea lui a fost înlăturată. Căci Duhul Sfânt i-a dat Fecioarei darul rodirii iar realitatea trupească a fost primită din trupul acesteia. Întrucât *„Înțelepciunea și-a zidit sieși casă”*, *„Cuvântul s-a făcut trup și S-a sălășluit între noi”*- aceasta înseamnă în trupul pe care L-a luat de la om și pe care L-a însuflețit cu duhul vieții raționale.

(3) Prin urmare, prin păstrarea caracterului distinct al fiecărei firi și întâlnirea acestora într-o singură Persoană, dumnezeirea s-a îmbrăcat în umilință, puterea în neputință, și nemurirea în natură supusă morții. Iar cu scopul de a înlătura datoria firii noastre, firea dumnezeiască s-a unit cu firea supusă suferinței -după cum era potrivit pentru tămăduirea noastră, astfel încât, Unul și Același, Mijlocitorul oamenilor către Dumnezeu, Omul Iisus Hristos să poată muri cu una din acestea dar să nu poată sfârși cu cealaltă. Așadar, Dumnezeu Cel Adevărat S-a născut în firea întreagă a omului adevărat fără de amestec, deplin în cele ale Lui și complet în cele ale noastre. Când spunem "ale noastre", ne referim la cele pe care Ziditorul le-a sădit în noi de la început și pe

care le-a luat la Sine iarăși, acestea având trebuință de înnoire. Fiindcă din cele pe care înșelătorul le-a introdus mai apoi, în care omul rătăcit a păcătuit, nu s-a găsit nicio urmă în Mântuitor. Iar El nu a devenit părtaș la păcatele noastre deși S-a împărtășit de neputințele noastre. A luat înfățișarea unui rob însă fără murdăria vreunui păcat, înălțând omenirea dar nemicșorând dumnezeirea, din moment ce acea deșertare de Sine, prin care Cel Nevăzut S-a făcut pe Sine văzut iar Făcătorul și Stăpânul a toate a dorit să devină unul dintre noi, a fost o pogorâre a milostivirii Lui, nu un exemplu de slăbiciune în puterea Lui. Așadar, Cel Care, rămânând în natura lui Dumnezeu l-a făcut pe om, tot Acela S-a făcut om sub înfățișarea unui rob. Căci fiecare fire își păstrează caracterul propriu fără nicio lipsă, iar așa cum dumnezeirea Lui nu nimicește omenitatea robului, la fel și omenitatea robului nu-l micșorează dumnezeirea. Mândrindu-se diavolul că omul rătăcit din cauza înșelării lui, lipsit de darurile dumnezeiești și dezgolit de bunătățile nestricăciunii, a ajuns sub stăpânirea nemiloasei judecăți a morții, că a aflat încurajare în răutățile lui prin împărtășirea în acestea a celui ce devenise trădător, și că Dumnezeu, din moment ce dreptatea Lui aceasta o cerea, și-a schimbat propria judecată despre om, pe care îl înzestrase cu o asemenea onoare- era nevoie de un plan de taină, pentru ca neschimbătorul Dumnezeu, a Cărui voință nu putea fi separată de bunătatea Lui firească, să împlinească planul original a credincioșiei Lui către noi printr-o taină negrăită, și pentru ca omul ce fusese ademenit înspre păcat prin răutatea vicleniei diavolești să nu piară, acest lucru fiind împotriva voinței lui Dumnezeu.

(4) Așadar, a venit Fiul lui Dumnezeu în aceste josnice părți ale lumii, pogorându-se din tronul cel ceresc, fără să Se îndepărteze de slava Tatălui, născut printr-o rânduială și naștere cu totul noi- rânduială nouă deoarece, deși fiind nevăzut în ale Sale, a devenit văzut în ale noastre și fiind necuprins, a dorit să fie cuprins. Rămânând Cel mai dinainte de veacuri, a început a Se afla în timp, iar fiind Stăpânul tuturor, a primit înfățișarea de rob, ascunzând măreția dumnezeirii Sale. Dumnezeu Cel nepătimitor nu a considerat o nevrednicie să devină un om pătimitor, și fiind nemuritor să fie supus legilor morții. Și a fost născut printr-o naștere nemaivăzută, din moment ce fecioria neîntinată de dorință s-a făcut pricină pentru trup. Iar din trupul Maicii Domnului a fost luată natura, nu păcatul; și faptul că Domnul nostru Iisus Hristos a fost născut într-un mod extraordinar din pântecul fecioarei nu înseamnă că natura Lui este diferită de a noastră. Căci Cel ce este Dumnezeu adevărat este El Însuși și om adevărat. Nu pătrunde nicio minciună în această unire, în care cele două naturi sunt întrepătrunse, și umilința omului și măreția dumnezeirii. Iar așa cum Dumnezeu nu suferă vreo schimbare prin această arătare a milei Sale, tot așa nici omul nu este nimicit de măreția și cinstea dumnezeiască. Căci fiecare natură acționează caracteristic ei în coparticipare cu cealaltă. Cuvântul împlinește cele ale Cuvântului, iar trupul săvârșește cele ale trupului, primul strălucind prin minuni, iar al doilea căzând sub răutăți. Precum slava Cuvântului este deopotrivă cu cea a Tatălui, la fel și trupul Lui este de aceeași fire cu noi. Deoarece Unul și Același este într-adevăr Fiul lui Dumnezeu și într-adevăr Fiul Omului- Dumnezeu, deoarece „*La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul*”, iar om fiindcă

„Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi”. Iarăși, Dumnezeu deoarece „Toate prin El s-au făcut; Și fără El nimic nu s-a făcut”, iar om conform versetului „născut din femeie, născut sub Lege.” Nașterea în trup este o indicație a firii omenești, iar nașterea din Fecioară o revelație a puterii dumnezeiești. Întruparea reală a Pruncului se cunoaște din simplitatea scutecelor cu care era înfășat, iar măreția majestății Lui se vedește prin glasurile îngerești. Acesta, pe care Irod a dorit în mod nelegiuit să îlucidă, este asemenea nou-născuților, însă este Stăpânul a toate, la care magii au binevoit să se închine cu umilință. Când a venit la botezul lui Ioan, Înaintemergătorul Lui, pentru a nu rămâne necunoscut faptul că dincolo de vălul trupului era ascunsă dumnezeirea, glasul Tatălui, răsunând din ceruri, spune: „Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit.” Așadar, celui pe Care viclenia diavolului îl ispitește ca și om, ceata îngerilor îi slujește ca Dumnezeu.

Căci foamea și setea, osteneala și somnul sunt lucruri cu siguranță omenești, dar să saturezi cinci mii de bărbați cu cinci pâini și să oferi Samaritencei apa vie, pe care luând-o, nu a mai însetat în veac, să pășești pe mare fără a-ți scufunda picioarele sau, să liniștești zbuciumul mării certând tumultul valurilor, sunt fără îndoială lucrări ale lui Dumnezeu. La fel, trecând acum peste multe alte întâmplări, nu aparțin aceleiași firi lăcrimarea dintr-o dispoziție de milă pentru un prieten ce murise și învierea aceluiasi prieten printr-o poruncă grăită, odată ce piatra mormântului de patru zile pecetluit fusese înlăturată; sau, să fii atârnat pe cruce și să cutremuri toate sthiile, schimbate din zi în noapte, sau să fii străpuns de cuie și să îi deschizi credinței tâlharului porțile Raiului. Asemenea, nu aparțin aceleiași firi să spui „Eu și Tatăl Meu una suntem” și să spui „Tatăl este mai mare decât Mine.” Căci chiar dacă în Stăpânul Iisus Hristos este o singură Persoană, dumnezeiască și omenească, totuși una este firea prin care **slăbiciunea** este făcută comună fiecăreia, iar alta este cea din care slava este adusă amândurora. Căci de la noi capătă omenitatea inferioară Tatălui, iar de la Tatăl are dumnezeirea cea deopotrivă cu Acesta.

(5) Așadar, prin această unire a Persoanei ce trebuie percepută în fiecare fire, citim că Fiul Omului S-a pogorât din ceruri, când Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat din Fecioara din care S-a născut, și iarăși este relatat că Fiul lui Dumnezeu a fost răstignit și îngropat- iar acestea nu le-a suferit în dumnezeirea în care este Unul-Născut, dimpreună Veșnic și deopotrivă cu Tatăl, ci în neputința firii omenești. Cu toții îl mărturisim în Crez pe Fiul lui Dumnezeu cel Unul-Născut răstignit și îngropat, conform scrierii apostolului: „*căci dacă ar fi cunoscut-o, n-ar fi răstignit pe Domnul slavei.*” Când Însuși Domnul și Mântuitorul nostru îi învață pe Apostoli credința, întrebându-i: „*Cine zic oamenii că sunt Eu, Fiul Omului?*” iar ei răspund că fiecare are diferite opinii, el spune: „*Dar voi cine ziceți că sunt?*”, adică „Eu, Fiul Omului, pe care îl vedeți în înfățișarea de rob și în adevărul trupului, cine ziceți că sunt?” Atunci Fericitul Petru, plin de Duhul Sfânt, a cărui mărturisire avea să aducă mântuire tuturor neamurilor, spune: „*Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Cel viu.*” Vrednic fiind, Dumnezeu l-a numărat printre cei fericiți, iar din această piatră arhetipală a obținut statornicia atât a virtuții cât și a numelui său. Prin revelarea Tatălui, acesta l-

a mărturisit pe El ca fiind Fiul lui Dumnezeu și Hristosul, deoarece primirea uneia din acestea fără cealaltă ar fi fost zadarnică pentru mântuire și ar fi fost la fel de primejdios să crezi că Domnul Iisus Hristos este numai Dumnezeu fără a fi și om sau, că este numai om fără a fi și Dumnezeu.

Iar după învierea Domnului, care în mod limpede a fost a trupului Său adevărat din moment ce nimeni altcineva nu a înviat decât cel ce murise răstignit, ce altceva s-a petrecut în acea durată de patruzeci de zile decât curățirea credinței noastre de toată ceața întinăciunii? Căci pe când discuta cu ucenicii Săi și petrecea timpul împreună cu ei, a îngăduit să fie atins cu scrupulozitate și curiozitate de către cei ce fuseseră cuprinși de îndoieli. Și intrând acolo unde erau ucenicii, pe când porțile erau zăvorâte, le-a oferit printr-o suflare harul Duhului Sfânt și lumina cunoașterii, prin care le-a dezvăluit tainele Sfințelor Scripturi. Iarăși, El însuși le-a descoperit rănilor coastei Sale, străpunerile cuieilor și toate semnele recentelor Sale pătimiri, spunând: *„pipăiți-Mă și vedeți, că duhul nu are carne și oase, precum Mă vedeți pe Mine că am”*, pentru a se cunoaște că în Acesta a rămas neseplat caracterul specific atât al firii dumnezeiești cât și cel al firii omenești, și astfel să învățăm că Cuvântul nu este același cu trupul, ci să mărturisim că Cuvântul și trupul sunt împreună Fiul lui Dumnezeu. Iar Eutihie, cuprins de slăbiciune, trebuie perceput a fi nepărtaș la această taină a credinței. El nu a recunoscut firea noastră în cel Unul-Născut Fiu al lui Dumnezeu nici prin neputința omenească și nici prin slava învierii, și nici nu s-a înspăimântat de declarația Fericitului Apostol și Evanghelist Ioan, care spune: *„orice duh care mărturisește că Iisus Hristos a venit în trup este de la Dumnezeu. Și orice duh care nu mărturisește pe Iisus Hristos nu este de la Dumnezeu, ci este duhul lui antihrist.”* Ce altceva îl desparte pe Iisus decât separarea de El a firii omenești și încercarea de a reduce taina, singura prin care ne mântuim, la ceva neînsemnat prin închipuiri nerușinate?

Cel ce se află în confuzie în legătură cu natura trupului lui Hristos este neapărat cuprins de aceeași confuzie în legătură cu Pătimirea Lui. Căci dacă el nu crede că Crucea Domnului este plăsmuită și nu se îndoiește că suferința pe care a acceptat-o pentru mântuirea lumii este adevărată, atunci să recunoască și trupul Lui, a cărui moarte o acceptă, și să nu respingă omul cu trupul nostru, despre Care el deja crede că a fost pătimitor, pentru că tăgăduirea adevăratului Său trup înseamnă și tăgăduirea pătimirii trupului. Așadar, dacă primește credința Creștinilor și nu își întoarce atenția de la propovăduirea Evangheliei, să cerceteze ce fel de fire a atârnat pe lemnul crucii, străpunsă de cuie, și să se gândească de unde a curs apă și sânge, când coasta Celui fixat pe cruce a fost deschisă prin sulita soldatului, pentru ca Biserica lui Dumnezeu să fie scufundată în baia [botezului] și stropită cu băutura [Potirului]. Să îl asculte pe fericitul Apostol Petru, care proclamă că curățirea duhului se realizează prin stropirea sângelui lui Hristos; și să nu citească fără atenție cuvintele aceluiasi apostol, care spune: *„Știind că nu cu lucruri stricăcioase, cu argint sau cu aur ați fost răscumpărați din viața voastră deșartă, lăsată de la părinți, ci cu scumpul sânge al lui Hristos, ca al unui miel nevinovat și neprihănit.”* De asemenea, să nu se împotrivească mărturiei fericitului Apostol Ioan, care spune: *„Sângele lui Iisus, Fiul lui Dumnezeu, ne curățește*

pe noi de orice păcat” și iarăși: „Aceasta este biruința care a biruit lumea: credința noastră. Cine este cel ce biruiește lumea dacă nu cel ce crede că Iisus este Fiul lui Dumnezeu? Acesta este Cel care a venit prin apă și prin sânge: Iisus Hristos; nu numai prin apă, ci prin apă și prin sânge; și Duhul este Cel ce mărturisește, că Duhul este adevărul. Căci trei sunt care mărturisesc: Duhul și apa și sângele, iar cei trei una sunt” -adică Duhul sfințeniei, sângele răscumpărării și apa botezului, care toate una sunt și care rămân nedespărțite, niciuna separată de uniunea lor, din moment ce Biserica ortodoxă trăiește și persistă în această credință, pentru ca nimeni să nu creadă în omenitatea Lui fără adevărul dumnezeirii, sau în dumnezeirea Lui fără adevărul omenității.

6) Totuși, când Eutihie și-a oferit răspunsul în conversația din conferința voastră, spunând: „Mărturisesc că Domnul nostru a avut două firi înainte de unire, însă după unire mărturisesc o singură fire”, sunt uimit că o asemenea mărturisire stranie și distorsionată nu a fost considerată demnă de reproș de către judecători, și că această declarație atât de nechibzuită a fost trecută cu vederea, de parcă aceste lucruri nu ar fi ofensat pe nimeni, de vreme ce este la fel de necuviincios să spui că Unul-Născut Fiul al lui Dumnezeu a avut două firi înainte de întrupare precum este de nelegiuit să susții că după întrupare în Acesta se găsește o singură fire. Pentru a nu interpreta Eutihie că ceea ce a spus este corect sau tolerabil, din moment ce nu l-ați redus la tăcere împotriva-vă, apelăm la precizia dragostei tale, vrednice frate, pentru ca, dacă prin mila lui Dumnezeu această dispută va fi rezolvată, necunoștința acestui om neînvățat să fie alungată din gândirea lui distrugătoare. După cum relatarea celor petrecute arată în mod limpede, acesta începuse să se îndepărteze de înțelegerea lui când, constrâns de judecata voastră, afirma lucruri pe care nu le mărturisea înainte și părea să se liniștească în această credință, care îi fusese străină anterior. Însă când a refuzat să participe la anatemizarea dogmei nelegiuite, a cunoscut frăția voastră că el stăruie în propria-i învățătură rătăcită și că este vrednic să primească judecata destituirii. Dacă este totuși îndurerat în legătură cu acestea, în mod cucernic și ziditor, și dacă va înțelege, chiar și cu puțină întârziere, că autoritatea episcopilor s-a îndreptat împotriva lui deoarece așa se cuvenea, sau dacă are de gând să facă un discurs în persoană, întreg și limpede, prin care își condamnă toate gândirile sale distrugătoare cu propria semnătură, oricâtă milă ar fi oferită celui ce s-a pocăit nu va fi disprețuită, pentru că Domnul nostru cel adevărat, Păstorul cel Bun care și a dat viața pentru oile Sale și care a venit pentru a mântui sufletele oamenilor și nu ca să le piardă, își dorește ca noi să fim imitatori ai bunătății Sale, pentru ca păcătoșii să fie învățați dreptatea, și mila Celui împreună-pătimitor să prevină respingerea celor ce s-au îndreptat. Căci abia atunci se va face într-adevăr dreptate adevărului credinței și se vor ivi roade bune, când erezia va fi condamnată chiar de către inițiatorii acesteia.

I-am trimis pe frații mei în locul nostru pentru a duce acestea la bun sfârșit cu credincioșie și evlavie, și anume pe Iulius episcopul, preotul Renat, și pe fiul meu, diaconul Ilarie. Împreună cu ei l-am trimis pe Dulcitius, notarul nostru, a cărui credință am cercetat-o. Avem nădejde că

Dumnezeu va trimite sprijinul Său, astfel încât cel rătăcit să se mântuiască, prin condamnarea gândirii sale înșelate.

Dumnezeu să te întărească și să te păzească, frate preaiubit.

Trimis în Idele lui Iunie, sub consulatul preastrăluciților Asterie și Protoghen

Alte asemenea mărturii ale Sfinților Părinți și Mărturisitori

A Sfântului Episcop și Mărturisitor Ilarie în Cuvântul al nouălea despre Credință

Acela care nu cunoaște că Iisus Hristos este și Dumnezeu adevărat și om adevărat, nu își cunoaște într-adevăr nici propria sa viață. Și se ivește aceeași primejdie dacă tăgăduim că Iisus Hristos a fost duhul lui Dumnezeu sau că a avut parte de adevărul trupului nostru: „*Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor și Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri.*” Acestea le-a spus Cuvântul în trup și le-a învățat Omul Iisus Hristos, Domnul slavei, pentru mântuirea Bisericii, El Însuși fiind Mijlocitor în Persoana Sa. Prin această taină, a mijlocit între Dumnezeu și oameni, Unul fiind în unirea celor doi. Din unirea celor două firi spre această taină a mijlocirii, fiind Unul și Același prin ambele firi, este complet în fiecare, și în nicidecum nu are lipsă. El nu încetează a fi Dumnezeu odată ce S-a născut om și este om adevărat chiar dacă continuă a fi Dumnezeu.

Așadar, aceasta este binecuvântarea adevăratei credințe, să propovăduiești și firea dumnezeiască și pe cea omenească, să mărturisești și trupul și Cuvântul, să știi că El este și Dumnezeu și om, și să cunoști că trupul este și Cuvântul.

În aceeași carte

Unul-Născut Fiul al lui Dumnezeu, născut om din Fecioară, cel Care, la împlinirea timpului, urma să săvârșească înălțarea omului către Dumnezeu, a menținut această învățătură în toate scrierile din Evanghelie, pentru a învăța omul să creadă că El este Fiul lui Dumnezeu și pentru a-i reaminti să-L propovăduiască ca fiind și Fiul Omului- om fiind, vorbind și făcând toate cele ale lui Dumnezeu, Dumnezeu fiind, vorbind și făcând toate cele ale omului. Însă a făcut-o în așa fel încât, nicidecum nu a grăit fără să indice și dumnezeirea și omenitatea, prin această vorbire conform fiecărei firi. Prin urmare, aici se ivește pretextul ereticilor pentru a amăgi oamenii simpli și neînvățați, astfel încât ei pretind că cele spuse de El potrivit omenității Lui sunt spuse potrivit slăbiciunii firii dumnezeiești. Iar din moment ce El este Unul și Același atunci când vorbește, ei proclamă că El vorbea mereu despre Întreaga Sa Persoană [despre ambele firi]. Noi nu negăm că cuvintele Lui sunt ale propriei firi, dar dacă Iisus Hristos este om și Dumnezeu- nici pentru prima dată Dumnezeu după întrupare, nici om fără a fi Dumnezeu, nici după întrupare incomplet ca om

sau incomplet ca Dumnezeu, în mod necesar taina cuvintelor Lui este una și aceeași cu cea a întrupării Lui. Iar oricând separi, atunci când e cazul, omenitatea de dumnezeire, atunci separă și cuvintele lui Dumnezeu de cele ale omului, iar când mărturisești că este Dumnezeu și om în același timp, deosebește atunci și cuvintele lui Dumnezeu de cele ale omului. Când înțelegi că [vorba sau lucrarea] este a lui Dumnezeu și a omului, iarăși înțelege că este pe deplin a omului și pe deplin a lui Dumnezeu, potrivit timpului [sau momentului] potrivit. Faptul că a fost Dumnezeu înainte de a fi și om este un lucru, altul este că a fost și om și Dumnezeu iar altul că după ce a fost om și Dumnezeu a fost om adevărat și Dumnezeu adevărat, deci în taina iconomiei Sale nu confunda timpul și naturile. Căci este necesar ca vorbirea Lui să fi fost diferită, conform caracterului fiecărei firi: una, pe când încă nu avusese loc taina întrupării Sale, alta când pășea spre moarte, și alta când deja Se afla în veșnicie. Așadar, Iisus Hristos, rămânând în toate acestea pentru noi, născut om cu trupul nostru, a grăit după obiceiul firii noastre, fără să-și piardă propria Sa fire dumnezeiască. Căci chiar dacă a împlinit cele ale firii noastre în nașterea Sa, în Pătimiri și în moarte, totuși toate acestea le-a săvârșit cu puterea firii Sale.

În aceeași carte

Vezi că omenitatea și dumnezeirea sunt mărturisite în așa fel încât moartea e atribuită omului, iar lui Dumnezeu învierea trupului? Firea dumnezeiască se descoperă în puterea învierii, deci să se cunoască atunci în moarte iconomia proprie firii omenești. Chiar dacă fiecare din acestea se săvârșesc prin firea ei specifică, amintește-ți că Unul este Cel ce a murit și a înviat, iar Acela este Iisus Hristos. Am vorbit pe scurt despre acestea, pentru a ne aduce aminte să percepem ambele firi ale Domnului nostru Iisus Hristos; Căci Dumnezeu fiind, a luat înfățișarea de rob.

A Sfântului Grigorie de Nazianz, în omilia despre epifanii

A venit Dumnezeu născut din Fecioară în firea omenească pe care o asumase. Unul este, având două firi potrivnice, fiind și trup și duh, unul dintre acestea fiind asumat de Dumnezeu, iar celălalt oferind Harul dumnezeirii.

A aceluiași

A fost trimis, dar ca și om; căci în El erau două firi. E limpede, S-a ostenit, a flămânzit, a însetat, a suferit și a lăcrimat, conform legii trupului omenesc.

A Sfântului Ambrozie, episcop și mărturisitor, din Scrierile despre Credință, către Împăratul Gratian, în cartea a doua

Când citim că Domnul slavei a fost răstignit, să nu ne gândim că a fost răstignit în slava Sa. Însă, deoarece a fost și Dumnezeu și Om- Dumnezeu conform dumnezeirii Sale, iar om datorită asumării Sale a trupului nostru, se spune că Iisus Hristos, Domnul slavei, a fost răstignit. Căci El

este părtaş la fiecare fire, adică cea omenească și cea dumnezeiască. În cea omenească El suferă Pătimirea, pentru a se cunoaște că Cel ce pătimește este și Domnul slavei și Fiul Omului, fără împărțire, așa cum este scris: „*Cel ce S-a pogorât din ceruri.*”

În aceeași carte

Să înceteze atunci căutările zadarnice după cuvinte; căci Împărăția lui Dumnezeu nu se află în convingerea prin cuvinte, ci în dovada puterii. Să păzim deosebirea trupului și a dumnezeirii; căci Unul Singur, Fiul lui Dumnezeu, vorbește în fiecare din acestea, pentru că ambele se aflau în El. Dar chiar dacă este Același cel care vorbește, nu o face mereu în același fel. Căci o dată vedeți în El slava lui Dumnezeu, iar alteori pătimirea omului. Ca Dumnezeu vorbește despre cele dumnezeiești, din moment ce El este Cuvântul; ca om vorbește cele ale omului, din moment ce grăia în această fire.

Din Cuvântul despre Întruparea Domnului, împotriva apolinarienilor

Însă în timp ce demonstrăm că învățătura acestora este falsă, se ivesc alții care spun că trupul și dumnezeirea Domnului aparțin unei singure firi. Ce fel de iad a vărsat o asemenea blasfemie? Căci până și Arienii au devenit deja mai ușor de răbdat, a căror necredință e întărită din cauza acestora, astfel încât să proclame, cu un mai mare duh de ceartă, că Tatăl și Fiul și Duhul Sfânt nu sunt de o ființă, din moment ce aceștia au început să spună că dumnezeirea și trupul Domnului aparțin unei singure firi.

A aceluiași mărturisitor

Acesta neîncetat îmi spune că el însuși se ține cu tărie de formularea sinodului din Niceea. Însă în acea atentă cercetare a lor, Părinții noștri au afirmat că nu trupul, ci Cuvântul lui Dumnezeu este de o ființă cu Tatăl. Ei mărturisesc că Cuvântul s-a născut din Tatăl mai înainte de toți vecii, iar că trupul L-a primit din Fecioară. Așadar, de ce ne vorbesc ei nouă despre sinodul din Niceea? De ce introduc înnoiri, lucruri pe care părinții noștri nu le-au cugetat vreodată?

A Preasfințitului Ioan, episcop al Constantinopolului, în omilia sa despre Înălțarea Domnului

Așa cum, atunci când două persoane se află într-o dispută, un altul intervine între ei și pune capăt atât certei cât și neînțelegerii lor, la fel a făcut și Hristos. S-a mâniat Dumnezeu pe noi, pe bună dreptate, iar noi am disprețuit mânia Lui, și ne-am depărtat de Stăpânul nostru iubitor de oameni. Iar Hristos S-a pus pe Sine între cele două firi și le-a unit în iubire și a luat asupra Sa pedeapsa cuvenită nouă de la Tatăl.

În aceeași omilie

Așadar, a adus Hristos Tatălui jertfa cea dintâi a firii noastre și Însuși Tatăl S-a minunat de vrednicia Lui și de acest dar desăvârșit. Căci El cu mâinile Sale l-a primit și l-a făcut părtaș la tronul Lui și mai mult, l-a așezat în locul pregătit, de-a dreapta Sa. Să cunoaștem atunci, Cine este Cel ce a auzit: „*Șezi de-a dreapta Mea*”? Cărei firi i s-a spus: „*Fii părtaș al tronului Meu*”? Și căreia i s-a zis: „*Țărână ești și în țărană te vei întoarce*”?

A aceluiași sfânt

Mă găsesc într-o nepricepere, căci de ce limbaj mă voi folosi, cu ce cuvinte voi grăi? Iată, firea cea supusă morții, neînsemnată și vădită mai prejos decât toate, a biruit și a prevalat asupra tuturor. Astăzi este vrednică a fi mai presus de toate. Astăzi au primit Îngerii cele nădăjduite de vreme îndelungată, astăzi au înțeles Arhanghelii că bucuriile cele mult dorite sunt cu puțință, și că firea noastră strălucește acum în tronul Împăratului în slava cea veșnică.

Din epistola Preasfințitului Episcop Augustin, către Volusianus

Acum S-a arătat un asemenea Mijlocitor între Dumnezeu și oameni Care a unit în Persoana Sa ambele firi: El a înălțat lucrurile obișnuite prin cele nemaîntâlnite, iar cele nemaîntâlnite le-a îmbinat cu cele obișnuite.

În explicarea Evangheliei conform Sfântului Ioan

De ce deci, eretice, din moment ce Hristos este și Dumnezeu și om, când vorbește ca om Îl hulești pe Dumnezeu? Acesta a înălțat firea omenească în Persoana Sa, iar tu în El îndrăznești să disprețuiești dumnezeirea?

În cartea sa despre expunerea credinței

A noastră e credința, a Lui este cunoașterea. Iar Însuși Dumnezeu Cuvântul primește la Sine tot ce este al omului încât om este cu adevărat, iar Omul întrupat primește la Sine toate ce sunt ale lui Dumnezeu, încât nu este nimic altceva decât Însuși Dumnezeu. Dar nu trebuie să se înțeleagă că ființa Lui s-a micșorat în vreun fel deoarece se spune că S-a întrupat și S-a unit [cu firea omului]. Știe Dumnezeu să săvârșească acest lucru conform adevărului și fără coruperea firii Sale. Știe să primească la Sine [firea omului] astfel încât nimic să nu I se adauge Lui. De asemenea, știe să Se păstreze pe Sine întreg, fără a avea loc vreo micșorare. Deci să nu ne închipuim, după slăbiciunea gândirii noastre și experiența noastră lumească, că Dumnezeu și omul s-au unit asemenea unor făpturi contopite una cu cealaltă, ca și cum prin această contopire a Cuvântului și a cărnii s-a format un trup. Să fie respinsă o astfel de înțelegere, să nu credem în vreun fel că cele două firi au suferit o asemenea contopire într-un singur ipostas-fiindcă aceasta înseamnă coruperea ambelor firi. Dumnezeu cel Care a pătruns, dar nu a fost pătruns, cel Care a cercetat dar nu a fost cercetat, cel Care a umplut dar de nimic nu a fost umplut, cel Care este cu desăvârșire complet și

în același timp se află în toate, prin revărsarea puterii Sale, ca un Milostiv S-a unit cu firea omenească, și nu firea omenească s-a unit cu cea dumnezeiască.

A Sfântului Chiril, episcopul Alexandriei, din Comentarii (Scholia)

Fiind Dumnezeu după fire, Cuvântul lui Dumnezeu-Tatăl, totuși e numit Om, căci asemenea nouă, s-a făcut părtaș sângelui și trupului nostru. Așa s-a arătat celor de pe pământ, nu abandonând ceea ce era, ci asumându-și firea noastră omenească, pe care o purta cu desăvârșire, potrivit propriei Sale rațiuni.

A aceluiași sfânt, despre întruparea Fiului cel Unul-Născut

Unul este cel Care este Dumnezeu și înainte de întrupare și în firea omenească, rămânând tot ce a fost, ce este și ce va fi. Așa că nu trebuie să îl despărțim pe Domnul nostru Iisus Hristos în om separat și Dumnezeu separat, ci mărturisim că Iisus Hristos este Unul și Același, cunoscând distincția celor două firi, neamestecându-le una cu cealaltă.

A aceluiași sfânt

Se înțelege că ceva ce sălășluiește înseamnă un lucru în altul, adică firea dumnezeiască se află în cea omenească fără să sufere amestec, revărsare sau vreo schimbare în ceva ce nu a fost. Când vorbim de o sălășluire a unui lucru într-un altul, nu înseamnă că el devine lucrul în care se sălășluiește, ci mai degrabă se percepe ca un lucru într-un altul. În firea Cuvântului și a omului, distincția aici ne indică numai distincția firilor; căci Hristos este perceput Unul în ambele firi. Menținând perfectă această neamestecare, el [Sf. Ap. Ev. Ioan] spune că Cuvântul S-a sălășluit între noi; Căci știe că Un Singur Fiu e cel Unul-Născut și întrupat.

Epistola lui Leon, arhiepiscopul Romei, către Împăratul Teodosie, în care condamnă sinodul din Efes împotriva lui Flavian și în care cere să se organizeze un alt sinod

Leon episcopul și Sfântul Sinod adunat la Roma, către preabunul și preablândul Teodosie Augustus. Din epistolele Bunătății Voastre pe care le-ați trimis mai devreme către scaunul Preafericitului Apostol Petru, cu dragoste față de credința ortodoxă, căpătaserăm o asemenea încredere în ceea ce privește apărarea, cu ajutorul vostru, a adevărului și a păcii, încât am crezut că într-o problemă atât de simplă și de clară, nimic nou nu ar putea fi introdus spre vătămare, mai ales din moment ce au fost trimise persoane atât de bine pregătite către sinodul pe care l-ați ordonat în Efes, prin care am trimis scrisori Sfântului Sinod și episcopului Flavian. Dacă episcopul Alexandriei ar fi permis ca acestea să fie prezentate și citite public, pentru a le putea asculta și ceilalți episcopi- atunci, prin această clarificare a credinței curate, cea de Dumnezeu insuflată, pe care am primit-o și am păzit-o, toată disputa și confuzia s-ar fi potolit, încât ar fi dispărut orice neștiință, iar viclenia nu ar mai fi găsit prilej de vătămare. Dar fiindcă interesele proprii au fost

puse în lucrare sub pretextul Bisericii, necuviința câtorva a provocat rănirea bisericilor de pretutindeni. Căci am luat la cunoștință despre cele petrecute, nu printr-o relatare vagă, ci de la Ilarie, diaconul nostru, un mesager de încredere, care a reușit să scape pentru a nu fi forțat prin violență să semneze. Am fost încredințați că numeroși episcopi s-au adunat la sinod, care cu siguranță ar fi putut să ia parte la acesta în scop folositor, dacă episcopul, ce și-a arogat sieși poziția de autoritate, și-ar fi îndeplinit echitatea episcopală, astfel încât, așa cum există obiceiul, după ce s-au prezentat declarațiile tuturor în mod liber, să se determine, prin liniște, cu dreptate și discernământ, decizia în conformitate cu credința și folosul rătăciților. Am aflat însă că nu toți ce s-au adunat au fost prezenți de fapt la hotărârea deciziei; căci ni s-a spus că unii au fost alungați, iar alții primiți. Cei din urmă, potrivit judecății episcopului menționat înainte, și-au cedat ca niște prizonieri mâinile într-un act de semnare nelegiuit (căci știau că ar fi păgubitor pentru sfintele lor funcții, dacă nu făceau precum le-a fost ordonat).

Acestea s-au petrecut, după plănuirea lui, cu scopul de a-și revărsa furia asupra întregii Biserici, prin acuzarea pe nedrept a unui singur om. Ceea ce au văzut delegații noștri, trimiși de la Scaunul Apostolic, a fost atât de josnic și împotrivor credinței ortodoxe, încât nicio amenințare nu i-a putut face să îi cedeze lui. În sinod au protestat cu îndrăzneală împotriva primirii sub orice circumstanță de către Scaunul Apostolic a decretului hotărât de ei. Și mai mult, au afirmat că taina întregii credințe ortodoxe va fi zdruncinată (lucru care a fost evitat în timpul Evlaviei Voastre) dacă această faptă înspăimântătoare, care întrece orice impietate, nu va fi ștearsă cu totul.

Însă din moment ce viclenia diavolului- care înșală în mod subtil pe cei mai simpli, a amăgit pe unii găsind prilejul neștiinței lor și folosind pretextul evlaviei, cu scopul de a-i îndrepta spre lucruri dăunătoare ascunse sub iluzia binelui, vă rugăm, înlăturați din conștiința voastră această primejdie asupra învățăturii și a credinței creștine, și îngăduiți aceeași cercetare dogmelor dumnezeiești pe care nepărtinirea legilor voastre o oferă problemelor lumești, pentru ca imprudența omenească să nu își exercite violența asupra Evangheliei lui Hristos. Căci iată, cinstite Împărate și creștine, eu și cei dimpreună cu mine slujim cu dragoste curată și respect pentru cucernicia voastră, dorindu-ne să-l fiți pe plac lui Dumnezeu întru toate, iar bisericile de pretutindeni se roagă pentru voi, astfel încât să nu ne aflăm la Scaunul de Judecată al Domnului, vinovați prin tăcerea noastră; Ne rugăm în fața unicei dumnezeiri, nedespărțita Sfântă Treime, stăpâna și ocrotitoarea împărăției voastre, și în fața Îngerilor lui Dumnezeu, să dispuneți ca totul să revină la aceeași rânduială de dinaintea acestei judecăți, până ce se va aduna un număr mai mare de episcopi din toată lumea. Să nu vă lăsați împovărat de păcatul altuia, căci, trebuie să o spunem, ne temem să nu ne însoțească mânia lui Dumnezeu, a Cărui învățătură e acum întinată. Păstrați cu toată cucernicia slava preafericitului Petru în fața ochilor voștri, îndreptați-vă gândul spre cununile tuturor apostolilor celor dimpreună cu el și spre trofee de biruință ale tuturor martirilor, al căror motiv de pătimire nu a fost altul decât mărturisirea adevăratei dumnezeiri și a adevărului întrupării lui Hristos.

Fiindcă câteva persoane fără de minte se împotrivesc acum acestei taine în chip nelegiuit, toate bisericile din părțile noastre roagă Bunătatea Voastră prin episcopii lor, cu lacrimi și suspine-având în vedere că delegații noștri s-au împotrivit lor cu credincioșie iar episcopul Flavian le-a trimis o cerere de apel- să ordonați adunarea unui sinod general în Italia, care să înlăture și să îmblânzească disputa cu totul, iar în acest fel, să nu se mai găsească de acum încolo vreo ambiguitate în privința credinței sau vreo dezbinare în iubire. Desigur, la acesta să ia parte episcopii din eparhiile Răsăritului, pentru ca toți cei care au suferit amenințări și violențe și astfel s-au abătut de la adevăr să fie aduși înapoi pe calea mântuirii cu mângâiere desăvârșită; chiar și cei a căror sentință e severă, dacă vor urma judecăți mai bune, să nu fie alungați în vreun fel din unitatea Bisericii. Importanța cererii noastre după apelul făcut o mărturisesc decretul canonic ale sinodului din Niceea, întocmite de episcopii din întreaga lume, pe care le-am prezentat mai jos. Uniți-vă cu ortodocșii după datina primită, și oferiți-le libertatea de cuvânt pentru apărarea credinței, pe care nicio forță sau amenințare a lumii nu o va putea răpi, cât timp frica de Dumnezeu a cucerniciei voastre nu este pierdută. Căci, când punem în lucrare dogmele bisericii, ne gândim și la împărăția și mântuirea voastră, pentru a vă bucura de o conducere liniștită a eparhiilor voastre. Apărați statornica rânduială a Bisericii, ca și împărăția voastră să fie ocrotită de dreapta lui Hristos.

Copie a scrisorii trimise din partea preacucernicului și iubitorului de Hristos Împărat Marcian, către toți episcopii iubitori de Dumnezeu de pretutindeni, în legătură cu adunarea tuturor la Niceea

Străluciții Valentinian și Marcian, biruitori, purtători de cunună și veșnic împărați, către Anatolie [și Leon].

Problemele dumnezeiești trebuie să aibă prioritate față de orice altceva; Așadar, deoarece se pare că s-au ivit unele îndoieli cu privire la învățătura noastră ortodoxă, după cum ne spune în epistola sa și episcopul strălucitului oraș al Romei, Leon cel iubit de Dumnezeu- în mod special a fost pe plac Blândeții Noastre ca un sfânt sinod să fie convocat în orașul din Niceea al

provinciei Bitinia, pentru ca, după ce se vor discuta diferitele opinii, după ce se va cerceta adevărul și vor înceta disputele (de care unii s-au folosit în ultimul timp pentru a tulbura sfânta învățătură ortodoxă), credința noastră să fie cunoscută mai limpede în toate vremurile, astfel încât să nu mai poată exista vreo îndoială sau neînțelegere în viitor. Prin urmare, să se îngrijească Sfinția Ta să ajungă în orașul din Niceea menționat anterior, în Calendele lui Septembrie, împreună cu orice episcopi iubiți de Dumnezeu ai dori, și oricine din bisericile aflate în grija preoției tale pe care îi consideri demni de încredere și pregătiți în învățătura credinței ortodoxe. Să știi, preaiubitule de

Dumnezeu, că și Majestatea Noastră va fi prezentă în sfântul sinod, dacă anumite îndatoriri publice nu ne vor ține ocupați în vreo expediție militară.

Dumnezeu să te păzească întru mulți ani, preasfințite și cuvioase tată.

Trimis în ziua a zecea înainte de Calendele lui Iunie, în Constantinopol, sub consulatul stăpânului nostru Marcian, veșnicul Împărat și cel ce urmează a fi desemnat

Copie a celei de a doua scrisori imperiale, trimisă către sfântul sinod întrunit la Niceea, cu privire la necesitatea adunării la Calcedon

Străluciții și măreții Valentinian și Marcian, biruitori, purtători de cunună și veșnic împărați, către sinodul cel iubit de Dumnezeu.

Anumite îndatoriri publice și de mare importanță ne-au întârziat sosirea la sfântul sinod, deși suntem nerăbdători să ajungem; Dar am luat la cunoștință din scrisorile voastre, celor de Dumnezeu preaiubiți, că mulți dintre voi sunteți osteniți din pricina unor slăbiciuni trupești, sau din alte diverse motive. De aceea, chiar dacă multitudinea acestor angajamente publice ne obligă să rămânem aici, totuși considerăm că grija pentru sfânta credință ortodoxă este mai de preț decât orice altceva. Căci și multevlavioșii episcopi și preoți, care au venit în numele preasfințitului iubit de Dumnezeu Leon, arhiepiscopul binecuvântatului oraș al Romei, au rugat Blândețea Noastră să fim prezenți cu orice preț la sfântul sinod, asigurându-ne că ei nu doresc să se adune acolo în lipsa Evlaviei Noastre. În conformitate cu cererea Cucerniciei Voastre și fiindcă noi înșine ne dorim atât de mult grabnica convocare a preasfințitului vostru sinod, ne îngrijim să ajungem la voi cât mai curând. Așadar, dacă îi este pe plac Evlaviei Voastre, binevoiți să veniți în cetatea Calcedon. Căci noi vom porni într-acolo, chiar dacă ne rețin aici anumite îndatoriri, deoarece considerăm că contribuirea la adevărata credință ortodoxă, la pacea și buna rânduială a preasfințitelor biserici ortodoxe este mai presus de toate. Și nu ne îndoim că acest lucru va fi plăcut și Sfinției Voastre, astfel încât strâmtorarea orașului să nu vă provoace mai mare osteneală și să nu se amâne sfântul sinod în lipsa Blândeții Noastre. Binevoiți să vă rugați pentru conducerea noastră, ca vrăjmașii noștri să ni se supună, pacea lumii să fie asigurată, și treburile din Roma să se desfășoare în liniște-lucru ce nădăjduim că îl faceți chiar acum.

Dumnezeu să vă păzească întru mulți ani, preasfințiților.

Copie a scrisorii imperiale, trimisă de către preacucernica și iubitoarea de Hristos împărăteasă Pulheria, către consularul Bitiniei, Strategios, cu privire la îngrijirea de buna rânduială a sinodului, înainte de decizia mutării sinodului din Niceea la Calcedon

Năzuința Blândeții Noastre, chiar mai presus de problemele politice, este ca sfintele biserici ale lui Dumnezeu și preoții ce slujesc în ele să stăruie în pace, și ca dreapta credință, în care nădăjduim că împărăția noastră își află sprijinul, să fie păstrată netulburată și neclintită, de către întreaga lume. Prin urmare, ne-am îngrijit de adunarea în Niceea a preasfințiților episcopi de pretutindeni, cu scopul de a îndepărta toată confuzia prin unanimitatea lor, astfel încât credința să rămână fermă și nezdruncinată. Conform decretului nostru, au sosit toți episcopii temători de Dumnezeu, așteptând prezența puterii noastre, care, cu ajutorul lui Dumnezeu, va sosi în curând. Unii însă, după cum am aflat, obișnuiți fiind să tulbure și să distrugă buna rânduială cea iubită de Dumnezeu și infiltrându-se în Niceea- clerici, monahi și laici- au început să provoace tulburare, răzvrătindu-se împotriva celor hotărâte de noi. De aceea suntem nevoiți să trimitem această cuvioasă scrisoare Măreției Tale, pentru a alunga cu totul din cetate și districtele ei, cu toată fermitatea, orice clerici ce nu au primit chemarea noastră sau vreo sarcină de la episcopii lor, fie că dețin vreo funcție, fie că au fost destituiți de episcopii lor, fie monahi sau laici care nu au niciun motiv să participe la sinod. Iar în buna rânduială a sinodului, fără tulburare sau dispută, cele revelate de către Stăpânul Iisus Hristos să fie întărite de către toți. Să cunoști că în viitor, dacă cineva, locuind în acele regiuni, va fi prins creând tulburare, fie înainte de sosirea Blândeții Noastre, fie după, pericolul ce te va amenința nu va fi unul oarecare.

Asemenea, o copie a celei de-a treia scrisori imperiale, trimisă sfântului sinod din Niceea, pe când Preacuviosul Împărat era încă reținut în Thracia, cu privire la necesitatea adunării la Calcedon

Împărații și Cezarii Valentinian și Marcian, biruitori, purtători de cunună și veșnic împărați, către sfântul sinod din Niceea, adunat potrivit voinței lui Dumnezeu și a decretului nostru.

După cum am indicat deja Evlaviei Voastre în celelalte sfinte scrisori, este necesar să ajungeți în orașul din Calcedon, pentru a întări hotărârile anterioare ale Sfinților Părinților noștri cu privire la sfânta credință ortodoxă, astfel încât mulțimea rătăcită a ortodocșilor să nu se mai amăgească, ci toți să îl mărturisească pe Stăpânul și Mântuitorul nostru Hristos, așa cum se cuvine și au învățat Preasfințiții noștri Părinți. Datorită arzătoarei noastre râvne pentru credință, am lăsat deoparte presantele îndatoriri publice în favoarea prezenței noastre [la sinod], căci prețuim mult stabilirea celor privitoare la credința ortodoxă adevărată, în prezența Blândeții Noastre. Suntem încredințați că ați auzit de evenimentele din Iliria; iar chiar dacă au primit pedeapsa cuvenită prin voia lui Dumnezeu, totuși interesele statului au cerut plecarea Blândeții Noastre la Iliria. Însă din moment ce nu considerăm nimic mai de preț decât credința ortodoxă și stabilirea ei, așa cum am mai spus- am amânat deocamdată orice expediție mai îndepărtată, iar acum încurajăm în special Cucernicia Voastră prin aceste sfinte scrisori, să porniți spre Calcedon fără nicio întârziere. Fiindcă am aflat de la Atticus, diaconul preasfințitei biserici ortodoxe a orașului imperial, că Sfinția Voastră

suspectează pe unii dintre cei ce cugetă asemenea lui Eutihie, sau poate altcineva, că au început să pregătească fie o altă dispută, fie o anume tulburare, de aceea vă sfătuim să veniți în orașul din Calcedon fără nicio teamă pentru aceste lucruri. Căci nădărdum în bunătatea lui Dumnezeu, și suntem încredințați că, după ce totul a fost definit în legătură cu adevărata credință ortodoxă, precum se cuvine și după cum îi este pe plac lui Dumnezeu, fără vreo tulburare sau agitație, fiecare din voi se va putea întoarce la locuințele voastre în scurt timp. Așadar, grăbiți-vă să ajungeți, fără să aduceți vreo întârziere acestei chestiuni, astfel încât descoperirea adevărului să nu sufere vreo amânare, din cauza întârzierii voastre. Căci suntem nerăbdători, o dată ce bunăvoința Atotstăpânitorului va oferi un sfârșit prielnic acestei situații, să ne întoarcem cât mai curând la reușita noastră expediție.

Dumnezeu să vă păzească întru mulți ani, preasfințiți și iubiți de Dumnezeu părinți.

Copie a epistolei Preasfințitului și Preafericitului Arhiepiscop al Romei, Leon, scrisă către sfântul sinod ecumenic, adusă de către Pascasin și Lucentiu, episcopii preaiubiți de Dumnezeu, și Bonifaciu, preotul Romei, citită în Sfântul Sinod

Episcopul Leon, către sfântul sinod din Niceea, salutare, frații mei iubiți în Domnul. M-am rugat, iubiților, potrivit bunăvoinței mele față de adunarea voastră, ca toți preoții să se unească cu aceeași râvnă pentru credința ortodoxă, și nimeni să nu se abată de la calea adevărului, alegând răul spre satisfacerea plăcerii lumești sau din frică de stăpânirile lumii. Însă, adesea se petrec multe lucruri capabile să aducă pocăință, iar mila lui Dumnezeu biruie greșelile păcătoșilor și astfel pedeapsa e suspendată, pentru a se face loc îndreptării. Se cuvine deci să încuviințăm planul plin de evlavie al Preablândului Împărat, prin care a dorit ca Sfânta Voastră Frăție să se întrunească, pentru a răsturna plănuirile diavolului și a restaura pacea Bisericii. Drepturile și onoarea Preafericitului Apostol Petru au fost păzite astfel încât ne-a îndemnat și pe noi, prin scrisorile sale, să ne prezentăm la sfântul sinod. Totuși nu este cu putință acest lucru, din cauza presării timpului și a **neobișnuinței mele de a lipsi**. Îngăduiți-mi însă, fraților, să prezidez sinodul prin acești frați: episcopii Pascasin și Lucentiu, și preoții Bonifaciu și Vasile, trimiși de scaunul apostolic. Nu sunteți lipsiți de prezența mea, căci sunt cu voi prin reprezentanții mei iar prin propovăduirea credinței ortodoxe nu suntem despărțiți, astfel încât voi, care cu siguranță nu vă aflați în neștiință în legătură cu ce credem despre tradiția moștenită, să nu puteți avea îndoieli despre dorința sădită în noi. De aceea, frații mei preaiubiți, îndepărtându-se obraznica cugetare împotriva credinței celei insuflate de Dumnezeu, să fie potolită nesăbuita necredință a rătăciților, iar nimeni să nu apere ceea ce nu se cuvine să credem. Căci scrisoarea pe care am trimis-o fericitului și vrednicului de pomenire episcop Flavian, potrivit autorității Evangheliilor, a spuselor profeților și învățăturilor apostolice, a descoperit deja în chip cât se poate de desăvârșit și limpede ce fel de mărturisire evlavioasă și curată este aceea despre taina întrupării Domnului nostru Iisus Hristos. Însă am aflat că rânduiala

multor biserici a fost afectată de anumite împotriviri viclene, și că numeroși episcopi au fost destituiți din scaunele lor și trimiși în exil fiindcă nu au primit învățăturile eretice, și încă în viață fiind, alții au fost desemnați în locul lor. Înainte de orice altceva, să se ofere acestor răniri vindecarea dreptății, și nimeni să nu fie lipsit de ce este al lui astfel încât altcineva să se folosească de lucrul altuia. Dar dacă toți își leapădă rătăcirea, așa cum dorește și sufletul nostru, nu ar mai fi nevoie ca cineva să își piardă demnitatea (funcția), ci celor care s-au trudit pentru credință, toate privilegiile și drepturile să fie restaurate. Și firește, să rămână decretul împotriva lui Nestorie stabilite în sinodul anterior din Efes, pe care l-a prezidat atunci Chiril cel vrednic de pomenire sfântă, iar în niciun fel nelegiuirea condamnată atunci să nu se amăgească pe sine pentru că Eutihie a fost înlăturat, fiind anatemizat așa cum se cuvenea. Căci curăția credinței și a învățaturii, pe care o propovăduim în același duh ca și Sfinții noștri Părinți, osândește și izgonește în același fel erezia lui Nestorie precum pe cea a lui Eutihie și a conducătorilor lor.

Fiți statornici în Domnul, iubiți frați.

Trimisă cu cinci zile înainte de Calendele lui Iulie

Copie a mărturisirii de credință a lui Flavian, episcopul Constantinopolului, scrisă de mâna sa, predată de el împăratului care o ceruse

Flavian, episcopul Constantinopolului, către Multevlaviosul și iubitorul de Hristos Teodosie, Împăratul nostru, salutare.

Nimic nu este mai potrivit pentru un preot de-al lui Dumnezeu sau pentru oricine învață dumnezeieștile dogme decât să fie pregătit să ofere un discurs de apărare oricui îi cere să vorbească despre nădejdea și harul din noi. „Căci nu mă rușinez de Evanghelia [lui Hristos], pentru că este putere a lui Dumnezeu spre mântuirea a tot celui care crede.” Așadar, deoarece și noi ne bucurăm de mila Atotstăpânitorului nostru [Hristos, Dumnezeuul nostru], am fost desemnați ca preoți ai Evangheliei, și cugetăm drept, cu neprihănire, întotdeauna urmând dumnezeieștile scrisori și expunerile Sfinților Părinți adunați atât în Niceea [și Constantinopol] cât și în Efes, în timpul episcopului din Alexandria, Chiril cel vrednic de pomenire sfântă. Și îl propovăduim pe Domnul nostru Iisus Hristos, cu privire la dumnezeirea Sa, născut înainte de toți vecii din Dumnezeu-Tatăl, fiind fără de început, iar conform omenității Sale, Același fiind în vremurile de pe urmă, născut din Fecioara Maria pentru noi și pentru mântuirea noastră, Dumnezeu desăvârșit și om desăvârșit în asumarea vieții raționale și a trupului, deoființă cu Tatăl privind dumnezeirea Lui și tot Același, de o fire cu mama Sa. Căci mărturisind că Hristos are două firi după asumarea trupului din Sfânta Fecioară și după înomenire, îl mărturisim pe Hristos într-un singur ipostas și o singură persoană, un Fiu și un Domn. Noi nu ne ferim să spunem că este o singură fire a lui Dumnezeu-Cuvântul care într-adevăr Și-a asumat trupul nostru și S-a întrupat; nu refuzăm fiindcă

Domnul nostru Iisus Hristos este Unul și Același, în ambele firi. Și firește că anatemizăm pe cei ce proclamă doi fii, două ipostase sau două persoane, dar nu și pe cei ce îl propovăduiesc pe Unul și Același Domn Iisus Hristos, Fiul Dumnezeului Celui Viu. Pe cei dintâi îi judecăm ca fiind străini ai Bisericii, și îl anatemizăm în primul rând, înainte de oricine altcineva, pe necuviosul Nestorie și cei ce vorbesc sau cugetă înșelările lui. Unii ca aceștia să fie excluși din înfierea făgăduită celor cu dreaptă credință.

Și după acestea, a adăugat și aceste însemnări: Stăpâne Hristoase, ajută-ne, Dumnezeule. Și iarăși: Acestea le-am scris cu însăși mâna mea spre convingerea desăvârșită a stăpânirii voastre și spre rușinarea celor ce doresc răul vieții noastre [bune și] simple în Hristos.

Epistola lui Flavian, arhiepiscopul Constantinopolului, către Leon, arhiepiscopul Romei

Flavian, către Preasfințitul, preaiubitul de Dumnezeu și părintelui dimpreună-slujitor cu mine, Leon, salutare în Domnul.

Nimic nu poate stăpâni viclenia diavolului, acel *„rău fără astâmpăr, plin de venin aducător de moarte.”* Căci el umblă în sus și în jos, căutând pe cine să izbească, să sfâșie și să înghită. De aceea, am învățat din Sfintele Scripturi să priveghem, să fim treji în rugăciuni, să stăm aproape de Dumnezeu, să respingem întrebările nebunești, să îi urmăm pe Părinți și să nu schimbăm veșnicele hotare. Așa că, lepăd greutatea întristării mele și răul lacrimilor, pentru clericul dintre cei ce slujeau în grija mea, care a fost prins și sfâșiat, pe care nu l-am putut salva sau smulge din gura lupului, deși eram pregătit să-mi pun sufletul pentru el. Cum a fost prins, cum s-a îndepărtat, urând vocea celui Care cheamă și alergând spre cel ce pierde, degrabă abătându-se de la amintirea Părinților și profund disprețuind căile lor- urmează să relatez.

Sunt unii ce poartă *„haine de oi, pe dinăuntru fiind lupi răpitori”*, pe care după roade îi cunoaștem. Aceștia par întâi că sunt de-ai noștri, însă nu sunt; *„căci dacă ar fi fost de-ai noștri, ar fi rămas cu noi.”* Atunci când își varsă propria lor impietate, dând drumul vicleniei ascunse în ei, și apucându-i pe cei mai slabi, ale căror simțuri privind chestiunile dumnezeiești mai înalte sunt neîncercate, îi împing pe aceștia, împreună cu ei înșiși, spre pierzare, răstălmăcind și batjocorind învățăturile Părinților, *„ca și pe celelalte Scripturi, spre a lor pierzare.”* De ei să ne ferim, pe care i-am cunoscut dinainte, pentru ca alții, fiind amăgiți de ticăloșia acestora, să nu cadă din statornicia lor. *„Ascuțit-au limba lor ca a șarpelui, venin de aspidă sub buzele lor”*, a strigat profetul despre unii ca aceștia. Așa s-a vădit acum Eutihie, fostul preot și arhimandrit timp de multă vreme, care, chipurile, împărtășea cugetul nostru și deținea în sine dreapta credință, și care se împotrivesc nelegiurii lui Nestorie, minimizând însă lupta împotriva lui. Dar expunerea Sfinților Părinți cu privire la credință, epistola scrisă lui Nestorie, de către Chiril cel vrednic de pomenire sfântă și scrisoarea aceluiași, adresându-se celor din Răsărit- pe acestea, asupra cărora toți se află în acord,

a încercat el să le distrugă, și să reînnoiască nelegiuita dogmă a necuvioșilor Valentinian și Apolinarie (și nu s-a înfricoșat de porunca Adevăratului Împărat, Care spune: „*Iar cine va sminti pe unul dintr-aceștia mici care cred în Mine, mai bine i-ar fi lui să i se atârne de gât o piatră de moară și să fie afundat în adâncul mării*”). Iar lăsând deoparte toată teama de Dumnezeu, și descotorosindu-se de haina ce acoperea rățacirea lui, a susținut cu tărie poziția sa în sfântul sinod, spunând deslușit că Domnul nostru Iisus Hristos nu trebuie mărturisit ca având două firi după întrupare, într-un singur ipostas și o singură persoană, precum ni s-a făcut nouă cunoscut, și nici să mărturisim că trupul Domnului este asemenea trupului nostru, întrucât el a fost căpătat de la noi și unit cu Dumnezeu-Cuvântul în chip ipostatic. Ci a susținut că Fecioara care L-a născut era într-adevăr asemenea nouă cu privire la trup, dar că Domnul nu a căpătat de la ea carnea firii noastre, că trupul Domnului nu a fost trupul omului, chiar dacă trup omenesc a fost luat din Fecioară, astfel împotrivindu-se tuturor învățăturilor Sfinților Părinți.

Însă pentru a nu lungi această scrisoare cu detalii amănunțite, am trimis Sfinției Tale cu ceva timp în urmă actul întocmit cu privire la el, în care, fiind găsit vinovat de toate acestea, l-am destituit din preoție, l-am lipsit de dreptul de a conduce mănăstirea și de comuniunea cu noi, astfel încât și Sfinția Ta, cunoscând cele petrecute în legătură cu el, să descoperi fărădelegea lui tuturor episcopilor preaiubiți de Dumnezeu ce slujesc în grija dragostei tale, să nu se afle cineva în neștiință despre cugetările lui pe baza cărora a fost prins, și să nu se afle împărtășind același cuget cu el, fie prin scrisori, fie prin alte mijloace.

Eu și care se află cu mine trimitem multe salutări, ție și tuturor fraților în Hristos care sunt împreună cu tine.

Rămâi statornic în Domnul și în rugăciuni mijlocește pentru noi, Părinte mult iubit de Dumnezeu.

Episcopul Leon, către iubitul meu fiu, preotul Faustus

Este întotdeauna o bucurie pentru mine să mă adresez dragostei tale și aceasta îmi aduce deplină mulțumire, din moment ce îmi este cunoscut faptul că ești un ocrotitor de mare preț al dreptei credințe, nelăsându-te purtat de orice vânt neprielnic învățăturii, ci rămâi statornic pe temelia profeților și a apostolilor, care este Hristos, ca atunci când vine Fiul Omului, în dumnezeirea Lui, spre curățirea întregii lumi, la vremea cernerii, să te afli printre grânele [menite] veșniciei, vrednic fiind a fi păstrat în hambarele [Împărăției]. Întocmind răspunsul meu către Sfinția Ta, fiu iubit, la scrisorile aduse prin fiul meu Partenie, te încurajez să nu te rușinezi de Evanghelia nașterii Stăpânului Hristos, „*Fiul lui David, Fiul lui Avraam, după trup*”, căci această învățătură a biruit lumea prin credința că Iisus este Fiul lui Dumnezeu. Iar dacă se ivesc anumite

abateri de la credință, îți aducem aminte să ne scrii mai pe larg despre cele privitoare la mântuirea oamenilor, ei primindu-i cu bucurie pe cei ce aduc acestea.

O altă epistolă a episcopului din Constantinopol, Flavian, scrisă aceluiași arhiepiscop, Leon, preotul Romei

Flavian, Preasfințitului, Preafericitului și împreună-slujitorului meu Părinte Leon, salutare în Domnul.

Nimic nu e mai de preț pentru preoții lui Dumnezeu decât evlavia și predania cea dreaptă a cuvântului adevărului, după cum știi, preaiubitule de Dumnezeu. De aceasta depinde toată nădejdea și mântuirea noastră, și răsplata bunătăților făgăduite nouă. Iată, de aceea este necesar să ne trudim întru totul și să lucrăm pentru adevărata credință și pentru a păstra neschimbate și nevătămate cele expuse și dogmatizate de Sfinții Părinți, în orice împrejurimi. Era de trebuință ca noi, văzând atunci credința ortodoxă vătămată, să nu trecem cu vederea erezia monahului Eutihie, pe care a preluat-o de la Apolinarie și Valentinian, ci să o dezvăluim public pentru siguranța oamenilor. Căci acest Eutihie, care ținea ascunsă în sine reaua învățătură, a îndrăznit să se năvălească asupra Bunătății Noastre, și cu nerușinare și adevărată obraznicie, și-a transmis propria nelegiuire multora, proclamând că înainte de întruparea Mântuitorului nostru Iisus Hristos Acesta avea două firi, dumnezeiască și omenească, însă după unire ele deveniseră o singură fire, neștiind ce spune și ce afirmă cu atâta tărie. Căci unirea celor două firi ce s-au întâlnit în Hristos, precum cunoaște și Evlavia Voastră, nu a amestecat caracterul propriu al celor două, ci însușirile lor au rămas neamestecate și în unire. De asemenea, a mai adăugat o altă netrebnicie, spunând că trupul Domnului, căpătat de la Maria, nu a fost al firii noastre și nici din plămada noastră, și deși îl numește omenesc, el proclamă că nu este într-adevăr de aceeași fire după trup cu noi sau cu cea care L-a născut.

Acestea le susținea el, cu toate că scrisoarea sfântului sinod ecumenic, către neevlaviosul și caterisitul Nestorie, ce conține actele celor petrecute la Efes, exprimă următoarele: „cele două firi aduse împreună spre unirea cea adevărată sunt distincte, și iată, Hristos și Fiul sunt Unul, în ambele firi, și nu înseamnă că distincția firilor a fost nimicită din cauza unirii, mai degrabă însă că, dumnezeirea și omenirea, au împlinit astfel pentru noi persoana lui Iisus Hristos, într-o întâlnire de negrăit și de necugetat, spre unirea lor”. Iar aceasta nu a trecut neobservată de Sfinția Ta, care cu siguranță a citit procesul verbal al celor întâmplate la Efes. Iar același Eutihie, socotind acestea drept nimicuri, își închipuie că nu va primi judecata hotărâtă de acel sfânt sinod ecumenic. De aceea, având în vedere că mulți nevinovați au fost vătămați în credința lor de vorbirea sa, fiind însuși acuzat de multevlaviosul episcop Eusebiu și, prezentându-se în sfântul sinod și cu propriul său glas dezvăluindu-și gândirea, străină dreptei credințe, l-am destituit, după cum va afla și

Sfinția Ta, citind deciziile luate în legătură cu el, pe care le-am trimis împreună cu scrisoarea noastră. De asemenea, consider că se cuvine să vă anunțăm că, același Eutihie, care a obținut dreapta și canonică destituire, în loc să fi îndreptat mai apoi lucrurile săvârșite de el anterior printr-o adâncă pocăință, să îl fi înduplecat pe Dumnezeu prin mulțimi de lacrimi, și să fi vindecat întru totul inima noastră cea îndurerată din cauza căderii lui- nu numai că nu a făcut acestea, ci cu râvnă a urmărit să tulbure pe deplin preasfințita noastră biserică și a plasat inscripții publice pline de insolențe și răzvrătiri. Pe lângă acestea, a trimis cereri Binecredinciosului și iubitorului de Hristos Împărat al nostru, și acestea pline fiind de lăudăroșenii și insulte, încercând în orice chip să calce în picioare dumnezeieștile canoane.

După desfășurarea lucrurilor în acest fel, scrisoarea Sfinției Tale ne-a fost predată prin minunatul conte Pansofius, prin care am aflat că același Eutihie v-a trimis o scrisoare, încărcată de toată înșelarea și viclenia, spunând că în timpul procesului ne-a înmănat cereri scrise, nouă și întregului sfânt sinod ce era prezent, și că a apelat la Sfinția Ta, lucru pe care în niciun fel nu l-a făcut, ci minte și în această privință, ca și tatăl minciunii, crezând că câștigă atenția voastră. Așadar, neliniștit fiind, Preasfințite Părinte, din cauza tuturor obrăznicilor lui și celor pe care le-am suferit și le suferim încă noi și Preasfințita Biserică, binevoiește să îți exprimi fără nicio reținere opinia, după obicei și precum se cuvine preoției, și apărând interesul comun și rânduiala Sfinției Biserici, votează în favoarea destituirii lui canonice, printr-o scrisoare proprie, și întărește credința Preacucernicului și iubitorului de Hristos Împărat al nostru. Chestiunea aceasta are nevoie doar de influența și sprijinul vostru conferite prin consimțirea voastră, pentru stabilirea liniștii și a păcii. Căci astfel, erezia ivită și tulburarea cauzată de aceasta va fi lesne eliminată, cu ajutorul lui Dumnezeu, prin sfintele voastre scrisori, și sinodul, despre care mult se vorbește, va fi împiedicat să aibă loc, astfel încât preasfințitele biserici de pretutindeni să nu fie profund zdruncinate.

Eu și cei dimpreună cu mine trimitem salutări tuturor fraților ce sunt cu tine. Fii statornic în Domnul, rugându-te pentru noi, Preasfințite și iubite de Dumnezeu Părinte.

Epistola Arhiepiscopului Romei, Leon, către Iulian, episcopul orașului Kos

Iubitului meu fiu, Iulian, Episcopul Leon. Cu toate că am expediat deja prin frații noștri, pe care i-am trimis

din cetate pentru cauza credinței, o scrisoare cât se poate de amănunțită fratelui nostru Flavian, împotriva rătăcirii provocate de acea mare nelegiuire, totuși, fiindcă am primit scrisoarea dragostei tale prin fiul nostru, diaconul Vasile, care ne-a încântat pe deplin văzând arzătoarea ta râvnă pentru duhul ortodox, am adăugat acum și această scrisoare, care se află în acord cu aceea, pentru ca voi, uniți în cuget, să vă împotriviți cu fermitate pentru adevărul întrupării lui Hristos, celor care sunt nerăbdători să distrugă Evanghelia Stăpânului, întrucât cunoașterea și învățătura Duhului Sfânt este una și aceeași în toată biserica ortodoxă. Iar dacă cineva nu o primește, nu este

mădular al trupului lui Hristos, și nici nu poate fi preamărit de acest Cap în Care susține cu tărie că propria-i fire nu este cuprinsă.

Și ce folos aduce bătrânului neștiutor, aflat sub numele ereziei nestoriene, să atace învățătura celor a căror preacuvioasă credință nu o poate distruge? Pe cât de mult Nestorie s-a depărtat de adevăr, înlăturând dumnezeirea Cuvântului de la ființa firii omenești și de la însăși zămislirea Fecioarei, pe atât de mult și acesta se depărtează de calea cea dreaptă, crezând că Unul-Născut Fiu al lui Dumnezeu S-a născut din pântecul fericitei Fecioare în așa fel încât să aibă numai aparența trupului omenesc, dar nu să capete și adevărul cărnii omenești. Cine nu ar putea vedea ce fel de absurditate hulitoare se naște dintr-o asemenea înfricoșătoare minciună? Căci cine neagă adevărata fire omenească a Domnului Iisus Hristos, în mod necesar este cuprins de înșelăciunile fără de număr ale diavolului: iar pe unul ca acesta Apolinarie îl socotește ca fiind de-al lui, Valentinian îl aprobă și Maniheu îl stăpânește, iar dintre aceștia niciunul nu credea în adevărul cărnii omenești din Mântuitorul nostru. Nu încapă îndoială însă, că dacă cineva nu primește această credință, nu cade doar în tăgăduirea faptului că, Același Care era după fire Dumnezeu și Care era în înfățișarea de rob, conform cărnii și vieții raționale S-a născut om, căci el neagă și că [Domnul,] fiind răstignit, mort și îngropat, a înviat a treia zi și urmează să vină șezând de-a dreapta Tatălui să judece vii și morții în același trup în care El Însuși a fost judecat. Căci toate aceste taine ale răscumpărării noastre sunt reduse la nimic, dacă nu este prezentă credința că Fiul lui Dumnezeu S-a îmbrăcat cu adevărata și întreaga fire a omului adevărat. **Iar fiindcă s-au săvârșit adevărate semne dumnezeiești, se spune că cele arătate prin trup sunt minciuni, astfel încât să aibă mărturiile fiecărei firi pentru ca Tatăl să fie perceput, dar să nu aibă și cele prin care Mama care avea să se nască, să fie mântuită.** Așadar, carnea nu micșorează dumnezeirea. Iar dumnezeirea nu nimicește carnea. Căci Același este Cel Născut din Tatăl mai înainte de toți vecii și Cel născut din mamă în timp, pe de-o parte atotputernic privind puterea Sa, iar pe de alta pătimitor al slăbiciunii noastre- în Sfânta Treime, având una și aceeași fire cu Tatăl și Duhul Sfânt, și în taina firii omenești asumate Una și Aceeași Persoană. Căci nicio parte proprie a Cuvântului nu a fost alterată în trup sau suflet, întrucât firea neamestecată și inalterabilă a dumnezeirii este întotdeauna întreagă în propria Sa ființă, fără să sufere vreo pierdere sau adăugire, și desăvârșind fericita fire asumată, pentru ca ceea ce a fost preaslăvit să rămână pururea în Cel ce a preaslăvit. Prin urmare, nici Cuvântul nu este transformat în trup, după cum am spus, și nici trupul în Cuvânt, ci fiecare rămâne într-Unul și Unul este în amândoi, nu despărțit de diferența [firilor], nici amestecat prin aducerea împreună a lor, și nu ca și cum unul este din Tatăl iar celălalt din mamă, ci Același, pe de-o parte născut din Tatăl înainte de toți vecii, iar pe de altă parte născut din mama Sa în vremurile de pe urmă, întrucât să devină „*Mijlocitorul între Dumnezeu și oameni: Omul Hristos Iisus*”, în Care locuiește „*toată plinătatea dumnezeirii*”, din moment ce înălțarea a fost a celui asumat, nu a celui Care a asumat, precum spune și apostolul: „*Dumnezeu L-a preînălțat și l-a dăruit Lui Nume care este mai presus de orice nume; Ca întru numele lui Iisus tot genunchiul*

să se plece, al celor cerești și al celor pământești și al celor de dedesubt, și să mărturisească toată limba că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu-Tatăl.” Prin urmare, nașterea Stăpânului nostru după trup, chiar dacă prezintă anumite caracteristici prin care transcende obișnuitul început al vieții omului- fie datorită faptului că este singurul zămislit și născut de la Duhul Sfânt și din Fecioara nerobită de dorință pătimasă, fie pentru că S-a născut din pântecul mamei Sale în așa fel încât rodirea să fie posibilă dar Fecioara să rămână fecioară- totuși carnea Acestuia nu era a celeilalte firi, ci a firii noastre, nici nu a fost însuflețit dintr-o altă obârșie decât a celorlalți oameni, iar sufletul Său nu a fost superior din cauza vreunei diferențe de fire, ci a prevalenței puterilor. Căci în El nu era nimic împotrivor provenit din pofta trupului, slăbiciunile trupului fiind prezente- însă în lipsa legii păcatului. Iar adevărul mișcărilor [slăbiciunilor trupesti] aflate sub cârma dumnezeirii și a rațiunii Lui nici nu a fost amenințat de momeli și nici nu a cedat patimilor. Așadar, Dumnezeu Adevărat S-a născut om adevărat, nici coborât din ceruri cu un suflet preexistent, nici plămădit dintr-un element material privind trupul, și nici născut din nimic, ci având aceeași persoană cu noi în dumnezeire și în omenitate, și păstrând firea noastră comună în trup și în suflet. Căci nu ar fi fost Mijlocitor între Dumnezeu și oameni, decât dacă Același Dumnezeu și același om împlinesc în Același o singură Persoană Adevărată.

Măreția acestei teme ne îndeamnă pe noi, multprețuite frate, spre o discuție mai densă, însă nu voi osteni dragostea ta cu mai multe, mai ales fiindcă am trimis deja prin frații noștri, după cum am mai spus, o scrisoare cuprinzătoare fratelui nostru Flavian, pentru statornicirea gândurilor nu doar ale preoților, ci și ale laicilor. Să dăruiască Dumnezeu mila Sa, așa cum și nădăjduim, astfel încât săgețile diavolului să nu piardă vreun suflet, adevărul să fie păzit și rănila vindecate.

Dumnezeu să te păzească sănătos, multprețuite frate.

Epistola lui Leon, Arhiepiscopul Romei, către Arhimandritul Constantinopolului

Episcopul Leon, către iubiții mei Faustus, Martin și restul arhimandriților.

Întrucât trimitem de aici, din pricina credinței pe care Eutihie a început să o tulbure, pe cei care urmează să ajungă la voi pentru apărarea adevărului, am socotit de cuviință să trimitem și dragostei voastre o scrisoare. Căci cunosc atât de limpede râvna voastră pentru cucernicie, fiindcă oricâte glasuri hulitoare și necuviincioase ar auzi urechile voastre, ele nu sunt primite de voi, căci astfel stăruie în inimile voastre tradiția apostolică, în care se spune: *„Dacă vă propovăduiește cineva altceva decât ați primit, să fie anatema!”* Am considerat că gândirea celui menționat înainte, care a fost pe drept destituit prin vot, precum am luat la cunoștință citind procesul-verbal, trebuie alungată de către noi. Iar dacă acest om fără de minte dorește să-și mențină propria viclenie, să se alăture atunci celor a căror înșelare a urmat-o. Să fie pe bună dreptate înlăturat din

Biserica lui Dumnezeu, cel care tăgăduiește că firea omenească, adică firea noastră, este în Hristos. Însă dacă acesta își îndreaptă rătăcirea prin mila Duhului Sfânt, recunoaște definițiile bisericii ortodoxe și își dorește din tot sufletul să anatemizeze și el ce resping acestea, noi îi dorim milă, ca Biserica Stăpânului nostru să nu sufere vreo pierdere, deoarece prin pocăință el poate fi primit, iar numai înșelarea are trebuință de înlăturare. Cele cugetate de noi, izvorâte din tradiția Părinților, cu privire la sfințenia măreții credințe- în care se află îndreptarea și răscumpărarea noastră datorită întrupării Cuvântului lui Dumnezeu, am prezentat în mod cuprinzător, după părerea mea, în scrisoarea pe care am trimis-o acum fratelui nostru și episcopului Flavian, pentru ca voi să cunoașteți, prin expunerea ei de către întâistătătorul vostru, ce dorim să rămână ferm în sufletele tuturor credincioșilor, conform Evangheliei Stăpânului nostru.

Dumnezeu să vă păzească, copii iubiți.

Copie a epistolei scrise de Arhiepiscopul Romei, Leon, împotriva lui Eutihie, către cel de-al doilea sinod din Efes, care, la ordinul lui Dioscor nu a fost prezentată în mod public episcopilor

Episcopul Leon, către sfântul sinod adunat la Efes, salutare, iubiții mei frați în Domnul.

Preacurata credință a Preablândului Împărat, știind că este deosebit de important pentru slava ei ca niciun vlăstar al rătăcirii să nu răsără în Biserica Ortodoxă, a oferit o asemenea cinste dumnezeieștilor dogme, astfel încât a acordat putere deplină către împlinirea dumnezeieștii formulări a scaunului apostolic, ca și cum și-ar fi dorit ca însuși Fericitul Petru să dezvăluie limpede ceea ce a fost lăudat în mărturisirea lui, atunci când a întrebat Domnul: „*Cine zic oamenii că sunt Eu, Fiul Omului?*” Răspunzându-l ucenicii că părerile unora diferă, i-a întrebat ce cred ei înșiși, iar întâiul dintre apostoli, cuprinzând plinătatea credinței, a spus în puține cuvinte: „*Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu*”, adică „Tu, Care ești cu adevărat Fiul Omului ești într-adevăr și Fiul Dumnezeului Celui viu, Același fiind; Tu, adevărat în dumnezeire și adevărat în trup ești Unul în fiecare fire, ambele păstrându-și propria însușire.” Dacă Eutihie ar fi crezut aceasta în chip lămurit și cu râvnă, nu s-ar fi abătut în niciun fel de la o astfel de credință dreaptă. Declarația acestei credințe a oferit răspunsul Stăpânului către apostol: „*Fericit ești, Simone, fiul lui Iona, că nu trup și sânge ți-au descoperit ție aceasta, ci Tatăl Meu Cel din ceruri. Și Eu zic ție, că tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui.*” Cu totul străin de această zidire este cel care nu primește mărturisirea Fericitului Petru și se împotrivește Evangheliei lui Hristos, arătând că el însuși nu a deținut vreodată stăruința pentru cunoașterea adevărului, că în zadar e văzut vrednic de cinste și că nu și-a împodobit părul cărunt al bătrâneții cu nicio roadă a inimii sale. Însă, frați multprețuiți, fiindcă nu trebuie trecută cu vederea vindecarea unora ca aceștia, cuviosul și iubitorul de Hristos Împărat a dorit, în chip cucernic și întru evlavie, să întocmească un sinod al episcopilor, cu scopul de a desființa întreaga rătăcire printr-o judecată

mai desăvârșită. Așa că i-am trimis pe frații noștri: episcopul Iulian, preotul Renat și fiul meu, diaconul Ilarie, și împreună cu aceștia pe notarul nostru Dulcitus, a cărui credință am cercetat-o. Aceștia vor fi prezenți în locul meu la sinodul frăției voastre și vor vota ceea ce este pe plac lui Dumnezeu și ce se află în acord cu judecata voastră; astfel încât, după condamnarea în primul rând a rătăcirii lui distrugătoare, să se considere apoi reintegrarea rătăcitului neștiutor, dacă primește într-adevăr învățătura adevărului și condamnă- în scris și cu propriul glas, clar și amănunțit- gândirea eretică cu care s-a încurcat convingerea lui greșită, lucru pe care ni l-a promis că îl va face în cererea ce ne-a trimis-o, anunțând că va urma judecăților noastre întru totul. După ce am primit scrisoarea împreună-episcopului și fratelui nostru Flavian, i-am răspuns mai amănunțit cu privire la cele pe care a decis să ni le raporteze, ca atunci când rătăcirea ivită acum va fi înlăturată, să existe o singură credință și una și aceeași mărturisire în toată lumea, spre mărirea și slava lui Dumnezeu, și *„ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământești și al celor de dedesubt, și să mărturisească toată limba că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu-Tatăl.”* Amin.

Epistola lui Leon, arhiepiscopul Romei, către Împăratul Teodosie, prin care îl mustră pentru sinodul ținut la Efes împotriva lui Flavian și a altora, cerând să se convoace un alt sinod

Episcopul Leon, către Preastrălucitul și Preabunul Teodosie Augustus.

În măsura în care grija bunăvoinței voastre, mișcată de Duhul lui Dumnezeu, socotește o vrednicie să poarte de grijă treburilor omenești, după putere, s-ar cuveni ca aceasta să nu-și dorească dezbinare în ceea ce privește Biserica Ortodoxă, ci pace, cu toate că credința, una fiind, nu poate să difere față de sine însăși. Prin urmare, deși Eutihie s-a dovedit amăgit, lipsit de experiență și judecată, precum dezvăluie actele procesului-verbal ale episcopilor, și deși era dator să se îndepărteze de la propria înțelegere care fusese pe drept respinsă, totuși Evlavia Voastră, care iubește preacuviosul adevăr ortodox spre mărirea lui Dumnezeu, a determinat o judecată sinodală astfel încât adevărul- în privința căruia este în chip deosebit înșelat- să i se descopere acestui bătrân neștiutor. De aceea i-am trimis pe frații noștri în locul meu, și anume pe episcopul Iulian, preotul Renat și fiul meu, diaconul Ilarie, care sunt pregătiți pentru această situație și capabili să îl aducă la rânduiala cea bună și dreaptă, pentru ca, după condamnarea întregii rătăcirii viclene (căci nu poate fi pusă la îndoială curăția mărturisirii creștinilor), și dacă se dezmeticește rugând iertare cu stăruință, să i se acorde lui sprijinul și ajutorul episcopilor, din moment ce în cererea pe care ne-a trimis-o s-a asigurat să fie socotit vrednic de iertare, promițând să se îndrepte pe sine și să respingă ceea ce judecata noastră a considerat nelegiuit. Ceea ce Biserica

Ortodoxă crede și învață în mod universal despre dumnezeiasca taină a întrupării Stăpânului, conține mai limpede scrisoarea trimisă de noi către împreună-episcopul și fratele nostru Flavian.

Episcopul Leon, către preaslăvita și preamiloșiva mea fiică, Pulheria Augusta.

Biserica lui Dumnezeu este datoră să mărturisească despre încrederea în credința Bunătății Voastre, pe care noi am arătat-o și am discutat-o adesea. Aceasta ați deprins-o de la Duhul Sfânt, Învățătorul, iar Lui i-ați supus stăpânirea voastră, domnind prin favoarea și dreptatea Lui. Așadar, deoarece am luat la cunoștință din raportul împreună-episcopului și fratelui meu Flavian că s-a produs o anumită neînțelegere pricinuită de Eutihie împotriva dreptei credințe a creștinilor, precum dezvăluie rezumatul celor petrecute în sinod, se cuvine slavei voastre să înlăturați această rătăcire- care s-a ivit mai degrabă din necunoaștere decât rea-voință- înainte ca stăruința răutății să capete vreo putere din neștiința celor neîncercați. Iar pe cât Nestorie a căzut de la adevărata credință, spunând că Stăpânul nostru Iisus Hristos s-a născut din Fecioară fiind doar om, pe atât și acesta s-a abătut de la calea ortodoxă, crezând că Cel născut din aceeași fecioară nu aparține firii noastre, că cel Care a purtat chipul de rob și S-a făcut asemenea nouă și are înfățișarea noastră, a căpătat doar o aparență a trupului nostru, și nu realitatea lui. La nimic nu folosește să spui că Stăpânul nostru, Fiul fericitei Fecioare, este om, dacă nu crezi că omul este din firea și neamul (descendența) ei, despre care se vorbește chiar în începutul Evangheliei. De aceea sufăr și mă mâhnesc, pentru că acesta, care înainte era laudat pentru dovada lui de smerenie, acum îndrăznește să spună lucruri cu totul denaturate și proteste împotriva nădejdi în cel Unul-Născut și a părinților noștri. Văzând că înțelegerea lui lipsită de înțelepciune a displăcut urechilor ortodocșilor, era dator să se întoarcă de la propria sa opinie, și nu să tulbure oamenii bisericii, ci să-și aștepte hotărârea sentinței. Căci e limpede că dacă dorește să stăruie în aceeași gândire, nimeni nu-l va mai putea salva. Cumpătarea Scaunului Apostolic își mânuiește stăpânirea în așa fel încât să se comporte cu asprime față de cei ce persistă [în opinia lor greșită] dar să îi socotească vrednici de iertare pe cei ce s-au îndreptat. Așadar, fiindcă am multă încredere în cucernicia preacuratei credințe, încurajez Bunătatea Voastră, preastrălucită și cuvioasă fiică, așa cum dumnezeiasca ta râvnă sprijină cinstea Bisericii întru toate, asemenea și acum, să vii degrabă în ajutorul cuviinței libertății. Nicio parte a credinței noastre nu este expusă fără să fie limpede, dar tocmai aceasta încearcă neînvățata opoziție să tulbure cu îndrăzneală- ceea Stăpânul nostru n-a voit nicidecum să rămână necunoscut în Biserica Sa. De aceea, binevoiți să vă osteniți în acest scop, după obiceiul Cucerniciei Voastre, ca această nesăbuiță hulitoare ce se împotrivesc credinței cea mântuitoare în Fiul Unul-Născut, să fie înlăturată din mintea tuturor, și pentru ca cel care a căzut într-o asemenea ispită să se dezmeticească, dar în așa fel încât să condamne ceea ce a cugetat în mod nelegiuit, prin propriul glas și în scris, să se reîntoarcă pe sine și să restaureze comuniunea cu vechea sa rânduială. Să cunoașteți că am scris același lucru și fratelui meu și

împreună-episcopului Flavian și aceluia pe care i-am trimis le-am poruncit asemenea, pentru a fi socotiți vrednici, dacă rătăcirea va fi îndreptată. Astfel încât, în urma hotărârii multevlaviosului Împărat, care a dorit întrunirea sinodului episcopal, să nu pară că prezența noastră lipsește, i-am trimis pe frații mei: episcopul Iulian, preotul Renat și fiul meu, diaconul Ilarie, care sunt îndeajuns de pregătiți să înlocuiască prezența mea. Însă este cu mult mai bine pentru acest rătăcit să participe, iar dacă își vine în fire cu privire la înșelarea lui, atunci chiar în locul în care și-a îndurat sentința, acolo va și fi considerat vrednic de iertare și cinste.

Către preamărita și preamilostiva mea fiică Pulheria, veșnic Augusta, Episcopul Leon și Sfântul Sinod adunat la Roma.

Dacă Evlavia Voastră ar fi primit epistolele privitoare la credință trimise prin clericii noștri, cu siguranță ați fi putut oferi sprijin și vindecare celor petrecute împotriva credinței. Căci când ați neglijat vreodată preoții, tradiția creștinilor sau credința? Dar fiindcă cei trimiși nu au reușit să ajungă la Bunătatea Voastră, căci dintre aceștia doar diaconul, pe nume Ilarie, cu dificultate a scăpat și s-a întors, am crezut de cuviință să scriem din nou epistolele, pentru a întări cererile noastre. Am atașat copiile trimise către Bunătatea Voastră în această scrisoare, îndemnându-vă ca, pe cât de grea a devenit lupta ce se cuvine să o purtăm pentru credința Romei, cu atât de multă slavă să și biruiți, îngrijindu-vă ca integritatea credinței ortodoxe să nu fie vătămată de vreo pricină sau vreo dispută omenească. Căci sinodul adunat la Efes, care se credea că va aduce liniștire prin tămăduitoarea pace, nu numai că înaintat spre o mai mare pierdere a păcii, ci a înaintat spre pieirea și prăbușirea credinței printre creștini, lucru vrednic de măhnire și indignare. Iar aceștia pe care i-am trimis- dintre care unul, evadând din fața violenței episcopului din Alexandria care pretinde totul pentru sine, ne-a raportat cu credință toate cele petrecute- s-au împotrivit în sinod, așa cum se cuvine, nu judecății unui singur om, ci mai degrabă nebuniei lui, mărturisind că actele săvârșite prin violență și teroare nu pot aduce nicidecum o judecată împotriva drepturilor Bisericii și a însuși Crezului predanșit de Apostoli. Mai mult, au afirmat că nicio nelegiuire nu îi poate depărta de la această credință, care a fost expusă și formulată în mod desăvârșit de Scaunul Apostolic al Preafericitului Apostol Petru în Sfântul Sinod. Citirea mărturisirii credinței, la cererea episcopilor, nu a fost permisă, iar prin urmare, odată cu înlăturarea credinței, care i-a încununat pe Patriarhi, pe Apostoli și pe mucenici, nașterea Stăpânului nostru Iisus Hristos după trup, moartea Lui adevărată și mărturia învierii Lui, sunt distruse- și este înfricoșător chiar și să rostești acest lucru, preastrălucită și multmilostivă fiică și Împărăteasă. Am scris despre această chestiune, după puterile mele, preastrălucitului și cu mult mai important, creștinului Împărat (am atașat copia acelei epistole), pentru a nu permite credinței, prin care a fost născut din nou, domnind în ea prin harul lui Dumnezeu, să fie distrusă prin vreo înnoire, din moment ce episcopul Flavian a rămas în comuniune cu noi toți, iar ceea ce s-a petrecut cu nelegiuire și contrar

înțelepciunii tuturor canoanelor, să nu fie îngăduit să rămână statornicit sub nicio condiție. Iar din moment ce sinodul din Efes nu a îndepărtat ofensa disputei, ci mai degrabă a amplificat-o, va determina locul și timpul unui sinod întrunit în Italia, cu toată vina și judecățile ambelor părți suspendate, pentru ca tot ce a produs neînțelegerea să fie cercetat cu mai multă grijă, fără rănirea și ofensarea credinței, și ca preoții care au fost constrânși să semneze prin forță să se întoarcă în pacea lui Dumnezeu și numai rătăcirea lor să fie înlăturată. Pentru ca evlavia credinței tale, cercetată de noi, care întotdeauna sprijină eforturile Bisericii, să biruiască, binevoiți să faceți cunoscută cererea noastră Preabunului Împărat, [ca] de la demnitatea încredințată de Preafericitul Apostol Petru, pentru a nu prevala în Biserică acest război politic și distructiv, și să îngăduie restabilirea și sporirea unității, cu ajutorul lui Dumnezeu, cunoscând că contribuirea la libertatea universală prin hotărârile sale pline de dragoste va fi folositoare pentru stăpânirea împărăției lui.

Diaconul Ilarie, către preamilostiva și multevlavioasa Pulheria Augusta

Nu este nevoie să menționez că m-a cuprins râvna să ajung după sinod la Constantinopol, din moment ce era clară necesitatea care m-a îndemnat să aduc eu însumi Bunătății Voastre scrisorile trimise de Preafericitul Papă, pentru a aduce în același timp Evlaviei Voastre și nebiruitului și preacreștinului Împărat ceea ce se cuvine și ce datoram, potrivit tradiției. Însă vrăjmașul tuturor bunătăților și cel din cauza căruia sufletul creștinilor jelește, a devenit o piedică împotriva scopului meu atât de cucernic, prin episcopul Alexandriei în puterea lui de a-i condamna pe cei nevinovați. Căci după ce nu am putut să iau parte la hotărârea și judecata lui nelegiuită, m-a adus către un alt sinod prin amenințări și vicleșuguri, chemându-mă astfel încât și să se îndepărteze de la mine aceasta!- ori să cad de acord, prin vreo amăgire, cu condamnarea preasfântului episcop Flavian, ori să mă împiedice în împotrivirea mea, pentru a nu avea <posibilitatea> nici să scap către Evlavia Voastră la Constantinopol și nici să mă întorc la Biserica din Roma astfel încât să mi se ofere siguranță. Dar și așa, am nădejde, cu ajutorul lui Hristos, Dumnezeu nostru, că m-am păstrat fără de vină și nevătămat în ceea ce privește condamnarea acestui binecredincios și sfânt bărbat, nicio lovitură de bici și nicio tortură neputându-mă face să consimt la nelegiuirea lor judecată. Dar pe când toți rămăseseră acolo, eu m-am retras și am plecat prin locuri necunoscute și de nestrăbătut către Roma, fiind în măsură să îl informez pe preacucernicul Papă despre toate cele petrecute. Să cunoască Bunătatea Voastră vrednică de închinare, împreună cu întregul sinod al Apusului, că am respins toate cele petrecute la Efes împotriva canoanelor prin tulburare și ostilitatea omenească a episcopului Dioscor, și că ele nu pot fi acceptate în niciun chip în aceste locuri- adică greșelile care s-au săvârșit nu fără vătămarea credinței, sub stăpânirea celui menționat înainte, cu scopul condamnării acestui bărbat sfânt și fără de prihană. Consider că ar fi de prisos să înșir evenimentele pe care le-am raportat destul de

amănuțit pentru credință, cu fermitate și statornicie, căci le veți afla din scrisorile multevlaviosului Papă. De aceea, preastrălucită Împărăteasă și preamilostivă Augusta, Evlavia Voastră vrednică de închinare, care e datoare să nu abandoneze cele privitoare la împărăție, să se îngrijească de acestea cu râvna și cugetul neînduplecate ale cuvioasei și curatei credințe.

Preastrălucita, multevlavioasa și veșnic Augusta Galla Placidia, către preaevlavioasa mea fiică și veșnic Augusta, Aelia Pulheria.

Ne-am dorim conform tradiției să ne înfățișăm la Roma cât mai des de zilele sfinților- care, cu adevărat fiind așezați în ceruri pentru virtutea lor, nu disprețuiesc pe cele de mai jos. Prin urmare, noi considerăm a fi un sacrilegiu dacă ne-am împotrivi acestei bine păstrate rânduieli. Așadar, acolo unde i-am acordat prezența noastră Preafericitului Apostol Petru, preacucernicul Papă Leon, înconjurat de o mulțime de preoți, ne-a întâmpinat primul, potrivit vrednicei sale poziții. Cu toate că din cauza durerii și a lamentării lui, aproape că nu a reușit prin cuvinte să-și facă înțeleasă dorința, totuși statornicia cugetării lui a biruit întrucât și-a stăvilit lacrimile pentru un scurt timp, și ne-a prezentat problema credinței celei slăbite, în calitate de apărător al acesteia, printr-un discurs limpede, din care am înțeles că credința ortodoxă din vremurile noastre a fost tulburată- credință pe care strămoșii noștri au păzit-o, din zilele cuviosului nostru părinte Constantin și până astăzi. Se spune că, din cauza judecății unui om a fost exercitat un lucru teribil asupra episcopului din Constantinopol. Am aflat că în sinodul de la Efes, care nu a păzit nicio rânduială a demnității preoției sau vreo echitate, totul s-a petrecut fără considerație față de Dumnezeu, astfel încât se spune că au prevalat fărădelegea și prejudecata spre condamnarea unora, lucruri ce în zilele noastre se consideră a fi îngrozitoare. Trebuie deci, preasfințită stăpână și vrednică de închinare fiică, ca credința să prevaleze în chip deosebit. Așadar, să binevoiască Bunătatea Voastră, conform credinței ortodoxe, să fiți de același cuget- lucru pe care mereu l-ați îndeplinit față de noi, pentru ca tot ce a fost determinat în acel sinod îngrozitor și tulburător să fie înlăturat cu toată tăria, și totul să rămână nevătămat, și astfel să fie trimise mai departe **relatarea episcopului** către Scaunul Apostolic, în care, Preafericitul Apostol Petru, primind cheile Împărăției, a cârmuit primul demnitatea episcopală. Căci suntem datori să oferim întâietate întru toate Bisericii celei nemuritoare- care a împlinit stăpânirea lumii prin propria sa virtute și a încredințat împărăției noastre coroana ce trebuie cârmuită și păzită.

Episcopul Leon și sfântul sinod adunat la Roma, către cei ce ocupă pozițiile demnității celei moștenite (clerici) și către întregul popor ce locuiește în Constantinopol. Salutare în Domnul, frații mei iubiți.

După ce am luat la cunoștință cele săvârșite în Efes, contrar tuturor așteptărilor, mărturisim că sufletul nostru este covârșit de durere. Nu ne-ar fi fost cu putință să credem că o asemenea fărădelege ar fi putut fi atât de ușor îngăduită, dacă nu ne-ar fi relatat fiul nostru, diaconul Ilarie, care a fost trimis în locul nostru împreună cu alții, pentru a fi prezenți la sinod, și care s-a întors fugind, pentru a se feri să devină părtaș nedreptății. Iar chiar dacă delegații noștri și-au ridicat acolo o voce de împotrivire, episcopul Alexandriei a disprețuit-o, pretinzând totul pentru sine printr-o stăpânire excesivă. Acesta i-a târât pe episcopi fără voia lor spre părtășie la planul lui, silindu-i prin forță să semneze, deși aceștia nu au putut găsi niciun temei legitim pentru caterisire (a Sf. Flavian). Suntem încredințați însă că această obrăznicie nu i-a fost pe plac în niciun fel evlaviosului și creștinului Împărat; dar acum, din moment ce am aflat că biserica voastră a fost dezbinată prin această faptă, credem că este necesar ca voi să fiți încurajați și îndemnați prin scrisorile noastre să vă opuneți fărădelegii necredincioșilor, pentru apărarea credinței ortodoxe. Căci nu dorim ca iubirea voastră devină împovărată de această întristare, căci o mai mare slavă va urma credincioșiei voastre, dacă nicio amenințare nu va putea să vă îndepărteze de la episcopul vostru cel vrednic sau să vă conducă spre teamă. Căci dacă cineva va îndrăzni să îi răpească arhieria episcopului vostru Flavian în timp ce este încă sănătos și în viață, niciodată nu se va afla în comuniune cu noi și nici nu va putea fi numărat printre episcopi. Căci așa cum l-am anatemitizat pe Nestorie pentru distorsionarea lui [de credință], la fel îi condamnăm, cu aceeași fermitate, pe cei ce tăgăduiesc adevărul cărnii în Domnul nostru Iisus Hristos. Rămâneți deci statornici în Duhul Adevărului și primiți îndemnarea apostolică [vestită] prin slujirea gurii noastre, din moment ce vouă v-a fost dăruită pentru Hristos nu doar pentru a crede în El, ci și pentru a pătimi pentru El. Nu vă lăsați să credeți, iubitorilor, că dumnezeiasca răzbunare a Bisericii Lui va fi lăsată în urmă sau că va întârzia; căci strălucește curăția credinței, atunci când e îndepărtată de la ea murdăria răătăcirii. Prin urmare, iarăși și iarăși vă rugăm stăruitor și vă reamintim, înaintea Domnului nostru, să nu îngăduiți vreunei curse sau amăgiri să vă îndepărteze de la credința în care sunteți întemeiați și în care știm că Împăratul creștin stăruie, ci în fața episcopului vostru țineți înaintea ochilor pe Acela, pentru Care el însuși nu a avut teamă să pătimească toate câte au fost aduse asupra lui. Ne dorim ca și voi să îl urmați întru toate, pentru a putea primi aceeași cunună a credinței.

Epistola lui Leon, Arhiepiscopul Romei, către arhimandriții din Constantinopol

Episcopul Leon și sfântul sinod adunat în cetatea Romei, către Faustus, Martin, Petru, Manuel, și către preoții și arhimandriții mănăstirilor din Constantinopol.

Cu toate că cele mai însemnate scrisori ale noastre către biserica din Constantinopol nu au rămas necunoscute iubirii voastre, totuși am socotit de cuviință să îndemnăm dragostea voastră prin scrisori personale, așa încât, amintindu-vă de făgăduința voastră cea sfântă care stăruie în chip deosebit în credință și dragoste, să alungați din inimile voastre întreaga dispută ce s-a ridicat

împotriva Bisericii, păstrând cu gând cucernic spusele Fericitului Apostol: „*Dacă vă propovăduiește cineva altceva decât ați primit, să fie anatema!*”. De asemenea, păziți același cuget cu fratele vostru, episcopul Flavian, pe care Domnul a îngăduit să fie încercat pentru un timp prin uneltirile nelegiuitorilor, pentru a-l face pe arhiereul Său dovedit vrednic prin răbdarea sa într-un chip și mai vădit. Căci neapărat aceste tulburări vor fi curând destrămate, cu ajutorul harului lui Dumnezeu, iar tot ce a fost respins de curăția Bisericii, care nu acceptă nicio pată sau nedreptate, să fie lepădat, mai ales fiindcă că s-au ivit dintr-o ignoranță atât de nebunească încât, împotriva tainei mântuirii oamenilor, adevărul întrupării Domnului nostru Iisus Hristos a fost tăgăduit, iar propovăduitorul și apărătorul vechii credințe, deoarece nu s-a învoit cu blasfemiile ereticilor pe care Sfinții noștri Părinți le-au nimicit cu mult înainte, a fost supus ofenselor, lucru prin care fără nicio îndoială cinstea purtată de toți preoții Domnului și toate mădularele trupului lui Hristos sunt vătămate. Însă dacă Dumnezeu dorește ca noi să pătimim ceva, acest lucru este spre slava noastră. Așadar vă îndemnăm, prin încurajările noastre părintești, să îndurați [acestea] pentru adevăr, chemându-vă spre părtășia răbdării. Iubiților, descoperiți scrisorile noastre tuturor robilor lui Dumnezeu, și astfel, împotrivindu-vă vrăjmașilor Evangheliei, să nu abandonați nici dragostea Păstorului și nici unitatea credinței ortodoxe, întrucât cele săvârșite în Efes în momentul de față, prin stăpânirea excesivă a unui singur om și împotriva adevărului și canoanelor dreptei credințe, nu pot fi acceptate ca fiind în acord cu credința ortodoxă.

Începutul Sinodului de la Calcedon

- 17) Copie a epistolei trimise de Marcian, preacucernicul și iubitorul de Hristos Împărat către episcopii iubiți de Dumnezeu de pretutindeni, în legătură cu adunarea tuturor la Niceea
- 18) Copie a scrisorii imperiale trimise de Preacuvioasa și iubitoarea de Hristos Împărăteasă și Augusta Pulheria, către Strategios, consularul Bitiniei, despre îngrijirea de buna rânduială a sinodului, înainte să se hotărască mutarea sinodului din Niceea la Calcedon
- 19) Asemenea, copie a celei de-a doua scrisori imperiale trimisă sfântului sinod ce se adunaseră la Niceea, despre necesitatea pornirii spre Calcedon
- 20) Asemenea, copie a celei de-a treia scrisori imperiale trimisă în Niceea către sfântul sinod, pe când multevlaviosul Împărat era încă reținut în Tracia, cu privire la necesitatea adunării fără amânare la Calcedon

21) Copie a epistolei lui Leon, Preasfințitul și Preafericitul Arhiepiscop al Romei, scrisă către sfântul sinod ecumenic, care a fost citită în sfântul sinod și adusă de episcopii Pascasin și Lucentiu, și preotul Romei Bonifaciu, cei iubiți de Dumnezeu

Începutul Sinodului de la Calcedon

1) În consulatul Stăpânului nostru Marcian, veșnic Augustul și cel ce urma să fie proclamat, în cea de-a opta zi înainte de Idele lui Octombrie, în Calcedon

Conform îndemnului preamăritului și multevlaviosului Marcian, Stăpânul nostru și veșnic Augustul, s-au adunat în preasfințita biserică a Sfintei Mucenițe Eufimia, preastrălucirii dregători:

2) (1)preamăritul și preastrălucitul Anatolie, general suprem (magister militum), fost consul și patriciu, (2) preamăritul și preastrălucitul Palladie, prefect al sfintelor pretorii, (3)preamăritul și preastrălucitul Tatian, prefect al Orașului, (4)preamăritul și preastrălucitul Vincomalos, magistrul al sacrelor oficii, (5)preamăritul și preastrălucitul magistrul Martialios, (6)preamăritul și preastrălucitul Sporachie, comite al domesticilor consacrați, (7)preamăritul și preastrălucitul Genelthie, comite al domeniilor imperiale, (8)preamăritul și preastrălucitul Florențiu, fost prefect, consul și patriciu, (9)preamăritul și preastrălucitul Senator, fost consul și patriciu, (10)preamăritul și preastrălucitul Nomos, fost magistrul, consul și patriciu, (11)preamăritul și preastrălucitul Protopogen, fost prefect, consul și patriciu, (12)preamăritul și preastrălucitul Zoilos, fost prefect, (13)preamăritul și preastrălucitul Teodor, fost prefect al Orașului, (14)preamăritul și preastrălucitul Apolonie, fost prefect, (15)preamăritul și preastrălucitul Roman, fost prepozit, (16)preamăritul și preastrălucitul Teodor, fost prefect al Illyricului, (17)preamăritul și preastrălucitul Constantin, fost prefect al pretoriului, (18)preamăritul și preastrălucitul Artax, fost prepozit, (19)și preamăritul și preastrălucitul Eulogiu, fost prefect al Illyricului

3) S-a adunat și sfântul sinod ecumenic după dumnezeiasca înștiințare în cetatea Calcedon, adică: (1-5)preacucernicii episcopi Pascasin și Lucentiu și multevlaviosul preot Bonifaciu, reprezentându-l pe Leon, Preasfințitul și preaiubitul de Dumnezeu Arhiepiscop al Vechii Rome; Anatolie, Preasfințitul Arhiepiscop al mărețului oraș Constantinopol, Noua Romă; Dioscor, preaiubitul de Dumnezeu Arhiepiscop al mărețului oraș Alexandria și restul preasfințiților și preacucernicilor episcopi:

(6)Maxim al Antiohiei din Siria, (7)Iuvenalie al Ierusalimului, (8)Quintilian al Heracleei din Macedonia, reprezentându-l pe Anastasie, episcopul din Tesalonic, (9)Thalassie al Cezareei din Capadocia, (10)Ștefan al Efesului, (11)Lucian al Byzei, reprezentându-l pe Chiriack, episcopul Heracleei din Tracia, (12)Eusebiu al Ancirei din Galatia, (13)Diogen al Cizicului, (14)Petru al Corintului, (15)Florențiu al Sardei, (16)Eunomiu al Nicomediei, (17)preoții Eusebiu și Constantin, reprezentându-l pe Anastasie, episcopul Niceei, (18)Elefterie al Calcedonului, (19)Iulian al cetății

Kos, reprezentându-l el și pe Leon, al Scaunului Apostolic în Roma Veche, (20)Vasile al Seleuciei din Isauria, (21)Meletie al Larisei, reprezentându-l pe Domnos, episcopul Apameiei din Siria, (22)Amfilohie al Sidei, (23)Teodor al Tarsului, (24)Chir din Anazarbus, (25)Constantin al Bosrei, (26)Fotie al Tirului, (27)Teodor al Damascului, (28)Ștefan al Sfintei Cetăți, (29)Iulian al Edessei, (30)Simeon al Amidei, (31)episcopul Epifanie, reprezentându-l pe Olimp, episcopul Constantiei, (32)Ioan al Sebastiei, (33)Seleuc al Amasiei, (34)Constantin al Melitenei, (35)Patriciu din Tyana, (36)Petru al Gangrelor, (37)Apragmonie, reprezentându-l pe Caloghir, episcopul din Claudiupolis, (38)Atarvui din Trebizonda, reprezentându-l pe Dorotei, episcopul din Neocezareea, (39)Fotin, arhidiacon, reprezentându-l pe Teochist, episcopul din Pessinunt, (40)Roman al Mirei , (41)Critonian din Afrodizia, în Caria, (42)Nunehios al Laodiceei din Frigia , (43)Marinian al Sinnadei, (44)Onisifor al Iconiului, (45)Pergamos al Antiohiei din Pisidia , (46)Epifanie din Perga, (47)Attic din Nicopole în Epir, (48)Martirie al Gortinei, (49)Luca din Dyrrachium, (50)Constantin al Dimitriadei, reprezentându-l pe Vigilantie, episcopul din Larisa, în Tesalia, (51)Frangion din Filipopoli, (52)Sebastian din Beroea, (53)Vasile din Trianopol, (54)Trifon al Chiosului, reprezentându-l pe Ioan, episcopul din Rhodos, (55)Teochist din Beroea în Siria, (56)Gherontie al Seleuciei din Siria, (57)Eusebiu, prezbiter, reprezentându-l pe Macarie, episcopul din Laodiceea, în Siria, (58)Eusebiu din Dorylaion, (59)Sava al Paltosului, (60)Petru din Gabula, (61)Sofronie al Constantinei, (62)Patriciu al Neocezareei, (63)Maras din Anazarba, (64)Romul din Calchis, (65)Eustatie al Beirutului, (66)Leontie din Ascalon, (67)Annian al Cappetoliadei, (68)Zeven din Pella, (69)Ioan al Tiberiadei, (70)Antioh din Arca, (71)Viriliu din Aila , (72)Areta al Elusei, (73)Musoniu al Segorului, (74)Rufin al Byblosului, (75)Pangratie al Liviadei, (76)Zosim din Minoida, (77)Policronie al Antipatrimei, (78)Ioan al Gadarei, (79)Pavel al Antedonului, (80)Fotin al Lodului, (81)Heraclie al Azotului, (82)Marcian al Gerarului, (83)Ștefan al Iamniei, (84)Epictet din Diocletianopolis, (85)Roman din Eudoxiopolis, (86)Teodor din Claudiopolisul Isauriei, (87)Iuliu din Kelendere, (88)Tiranus din Germanicopolis, (89)Ioan din Diocezareea, (90)Acachie al Antiohiei, (91)Epifanie din Kestros, (92)Aelian al Selinuntului, (93)Gaiu din Synedroi, (94)Ammonie al Iotapei, (95)Mattal al Filadelfiei, (96)Marcu al Arethusei (97)Timotei din Valaneia, (98)Eusebiu din Seleucobelos, (99)Eutihian al Epifaniei, (100)Pavel din Mariamme (101)Lampadie al Rafaneei, (102)Alexandru din Sebaste, (103)Filip al Adanei, (104)Ipatie din Zephyrium, (105)Teodor al Augustei, (106)Hrisip din Mallos, (107)Iulian din Rhosus, (108)Policroniu al Epifaniei, (109)Ioan al Flaviadei, (110)Indam din Irenopolis, (111)Sofronie, corepiscop, reprezentându-l pe Vassian, episcopul din Mopsuestia, (112)Proclu al Adrei, (113)Eulogiu al Filadelfiei, (114)Teodosie din Kanotha, (115)Ormisiu din Filipopol, (116)Damian al Sidonului, (117)Teodor din Tripoli, (118)Olimpiu din Paneas, (119)Pavel al Ptolemaidei, (120)Pavel al Aradosului, (121)Toma al Porfirionului, (122)Porfirie din Botrys, (123)Fosfor din Orthosia, (124)Porfirie, arhidiacon, reprezentându-l pe Uranie, episcopul Emesei, (125)Iosif din Heliopolis, (126)Iordan al Abilei, (127)Valeriu al Laodiceei, (128)Toma al Euariei, (129)Rufin al Samosatei, (130)Ioan din Germanicea, (131)Timotei din Doliche, (132)Eulogiu al Zeugmei, (133)Atanasie din Pirin,

(134)Zebe din Martiropolis, (135)Casian din Marcopolis, (136)Ioan al Carei, (137)Avramiu din Circesium, (138)Ioan al Saracinilor, (139)Noe din Chefa, (140)Ieracos din Aphnaeum , (141)Sabin, robul?, (142)Apolloniu din Tanis, (143)Heron din Thennis, (144)Atanasie din Busiris, (145)Pasmios din Paral, (146)Isidor din Sethroit, (147)Teofil din Cleopatris, (148)Teodul din Pentapole, (149)Ianuarie din Leontopolis, (150)Ioan din Psinhau, (151)Ausoniu din Sebennytos, (152)Isaac al Tavei, (153)Eulogiu al Athribisului, (154)Isaiu din Hermopolis, (155)Ștefan al Gerei, (156)Nestorie din Fragonis

(235)Nicolae din Acarassus, reprezentându-l pe Ștefan al Limyrei, (236)Zenodot din Telmissos, (237)Fronton din Phaselis, (238)Filip al Valburei, (239)Teodor din Antiphellos, (240)Leontie al Araxosului, (241)Antipater din Caunus, (242)Andrei al Tlosului, (243)Roman din Bubon, (244)Niciu al Megarei, (245)Atanasie din Opus, (246)Dominie din Plataea, (247)Onesim al Argosului, (248)Marcu din Euroea, (249)Peregrin din Phoenice, (250)Eutihie din Adrianopol, (251)Claudiu din Anchiasmos, (252)Sotirih al Corcyrei, (253)Dionisie al Antiohiei, (254)Ioan al Alindei, (255)Flachil din Iasos, (256)Papiu din Erizo, (257)Dionisie al Heracleei, Latmos, (258)Menandru din Salbacei, (259)Eupetiu din Stratonikeia, (260)Ioan al Amyzonului, (261)Tiganie al Apolloniadei, (262)Teodorit al Alabandei, (263)Ioan al Cnidusului, (264)Iulian, prezbiter, reprezentându-l pe Calandin din Halicarnas, (265)Daniel din Cadi, (266)Modest din Sebaste, (267)Pavel din Aristium, (268)Eulaliu din Sibia, (269)Haris din Dionysiopolis, (270)Ioan din Trapezopoli, (271)Ghenadie din Acmonieia, (272)Toma din Teodosiopoli, (273)Ghenadie al Mosynei, (274)Evandru din Diocleia, (275)Gherontie din Vasilinupolis, (276)Alfeu din Myndos, (277)Teoctist, prezbiter, reprezentându-l pe Diogen din Orthrosia, (278)Filoteu, prezbiter, reprezentându-l pe Zoticos din Ariassos, (279)Meir al Eulandrei, (280)Lucian din Ipsos, (281)Filip din Lysiados, (282)Epifanie din Midaieum, (283)Averchie din Hierapolis, (284)Chiriac al Eucarpiei, (285)Eustohie din Docimium, (286)Achilos al Aurocrei, (287)Vasile al Nacoliei, (288)Strategios din Polybotus, (289)Neptolemiu al Cornei, (290)Pavel din Derbe, (291)Plutarh al Listrei, (292)Eugen al Canei, (293)Ruf al Hydei, (294)Tiranus al Oumanadei, (295)Aholie al Larandei, (296)Eutropiu al Adadei, (297)Pavel din Philomelium, (298)Paulin al Apameei, (299)Teotecnos din Tyriaeum, (300)Eortichie din Metropolis, (301)Chir din Siniandos, (302)Livaniu din Parlaos, (303)Alexandru al Seleuciei, (304)Olimpius din Sozopolis, (305)Fontinian din Sagalassos, (306)Adil, corepiscop, reprezentându-l pe Messalin, episcopul Laodiceei, (307)Bassonas din Neapolis, (308)Florențiu din Adrianopolis, (309)Moian al Limenului, (310)Evelpist, corepiscop, reprezentându-l pe Florențiu, episcopul al Tenedosului, (311)Sotiras al Teodosianeii, reprezentându-i pe Ilie, episcopul Amathusului, și pe Proehios, episcopul din Asinoe, (312)Epafrodit din Tamassos, reprezentându-l și pe Didim, episcopul din Lapithos, (313)Dionisie, diacon, reprezentându-l pe Fotin, episcopul din Chytri, (314)Ioan al Messinei, (315)Ofelim din Tegea, (316)Irineu din Naupactus, (317)Chiril al Sybritei, (318)Ghenadie din Knossos, (319)Eusebiu al Apolloniei, (320)Dimitrie al Lappei, (321)Eufrat al Eleuthernei, reprezentându-l și pe Pavel, episcopul Kantanosului, (322)Sozon din Filipi, (323)Eusebiu din Doberos, (324)Maxim

din Serres, (325)Nicoale din Stobi, (326)Dardaniu al Bargalei, (327)Ioan din Parthicopolis, (328)Onorat din Thasos, (329)Teofil din Ariessos, (330)Neon din Sillyum, (331)Diodot din Lysinai, (332)Maras al Codraulei, (333)Pavel al Puglei, (334)Marcelin al Isindei, (335)Macedon din Magydus, (336)Eudoxie al Etennei, (337)Eugenie al Kotennei, (338)Marcelin al Coraliei, (339)Ovrim din Korakesion, (340)Petru al Echinoului, (341)Aureliu Africanul, (342)Eustatie, episcop al neamului Saracinilor, (343)Restitian Africanul.

Toți episcopii ce s-au adunat la Calcedon.